

Kot. 10 fuzet 10
1903. dec.

QL
461
.R873
ENT

3 9

QL
461
R873
ENT

Ent. Soc. Wash. E. 8. 1910.
Ent. Soc. Wash. Jan 1910

X. kötet.

1903. december

10. füzet.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

különös tekintettel a hasznos és kártékony rovarokra.

*

DR. BEDŐ ALBERT BIRÓ LALOS DR. CHYZER KORNÉL
DR. ENTZ GÉZA MOCSÁRY SÁNDOR

KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

SZERKESZTIK

A. AIGNER LAJOS ÉS CSIKI ERNŐ.

BUDAPEST, 1903.

A ROVARTANI LAPOK SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA

IV., MOLNÁR-UTCA 24

Megjelenik minden hónap első napján, július és augusztus havak kivételével.
Előfizetési ára egész évre 8 kor.

Tartalom.

Mesotrosta signalis. Irta <i>A. Aigner Lajos</i>	149
Magyarország Cerambycidai. VI. Irta <i>Csiki Ernő</i>	200
Az Anthophora pilipesről. Irta <i>D. E.</i>	208
Négy hét a Székelyföldön. II. Irta <i>A. Aigner Lajos</i>	209
<i>Különfélék:</i>	
A hangyák lelki tehetségeről	211
A méhek a nép hitében	212
A szitakötők álczái	212

A kir. magy. Természettudományi Társulat állattani szakosztálya minden hónap első péntekén (VIII., Eszterházy-utca 16.) ülést tart. Vendégeket szívesen lát.

A budapesti entomologusok minden pénteken este a Muhr-féle vendéglőben (Kerepesi-út 44.) találkoznak.

Kedvezmény.

Az 1897., 1898., 1899., 1900., 1901. és 1902-iki teljes évfolyammal még szolgálhatunk. Új előfizetők fele áron kaphatják. Az előbbi kötetekből csak egyes példány áll rendelkezésre; ezek következő áron kaphatók: I. kötet 10 kor., II. kötet 6 kor., Az I. és III. kötetet készpénzben visszaváltjuk.

Az előfizetési összegek kiadóhivatalunkhoz (IV., Molnár-utca 24.) czimzendők.

Bogárgyűjtőknek!

Matusovits Péter szabadalmazott bogár-praeeparáló folyadék, mely megóvjja a bogarakat a megbűdösödéstől, penészedéstől és főbb ízeiben hajlíthatókká teszi, (az 1892. évi pozsonyi kiállításon arany éremmel kitüntetve) kapható Budapesten, IV. ker., Múzeum-körut 7., Lux Mihály drogua-üzletében 2 koronás, 3 kor. 80 filléres és 9 kor. 40 filléres palaczkokban.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

különös tekintettel a hasznos és kártékony rovarokra.

—*—

DR. BEDŐ ALBERT BIRÓ LAJOS DR. CHYZER KORNEL
DR. ENTZ GÉZA MOCSÁRY SÁNDOR

KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

SZERKESZTIK

A. AIGNER LAJOS ÉS CSIKI ERNŐ.

X. KÖTET.

BUDAPEST, 1903.

A ROVARTANI LAPOK SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA

IV., MOLNÁR-UTCA 24.

REPORT OF THE

COMMISSIONERS OF THE

LAND OFFICE

FOR THE YEAR 1880

ALBANY:

1881

PRINTED BY THE STATE PRINTING OFFICE

CONTENTS

BUREAU OF LANDS
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
ALBANY, N. Y.

Mesotrosta signalis Tr.

Irta A. Aigner Lajos.

Ez a csinos kis bagolyféle, mely csak Ausztriában, Bécs környékén, az Uralhegységben, Orenburgnál, és Magyarországon, Budapesten és a Szerém-megyei Fruska-Góra-hegység déli lejtőin fordul elő, mindenütt ritkaság számba megy s én eddigelé évenként néhány példánynál többre nem is tudtam szert tenni. Az 1903. évi június hó elején azonban fogtam Budapest környékén egy példányt oly helyen, a hol már az előző évben is megttyeltem. Ez által figyelmessé lettem és néhány délutánt csaknem kizárólag a *M. signalis* fogásának szenteltem. Kutatásom eredménye meglehetősen számú példány volt, melyek azonban, sajnos, már nem voltak mind tiszták, sőt nagyobb részök kopottas, elrongyolódott.

Ha csupán egy fajnak kutatására szoritkozunk, annak az az előnye van, hogy az illető faj viselkedését tüzetesebben figyeljük meg, mint az máskülönben lehetséges volna. Így jártam én is a *M. signalis*-szal. Az állatka tudvalevőleg oly alakú, mint a *Prothymnia viridaria* és a kisebb *Pyrausta*-fajok, röptölése azonban ezekétől elütő; mert míg a *Pyrausták* inkább bokrokban és nagyobb fűben lomhán röpködnek, a *Prothymnia* pedig felszál és miként a *Thalpocharések* csakhamar megint leül, addig a *M. signalis* sokkal magasabban, gyorsabban s egyenesebben száll, kivált este felé. Addig rejtőzik, keveset és csak rövid ideig röptöl, többnyire csak akkor, ha felzavarják s azután a földre, többnyire azonban fűszálra ül. Röptölésének főideje délután 3 órakor kezdődik. A hímek akkor nyílsebesen szállnak, keresve a nőstényeket, melyek szintén röptölnek ugyan, de többnyire a fűben ülve várják a hímeket.

Érdekes a hím viselkedése, ha nőstényre akadt. Észrevettem egy hímot, mely szokása ellenére egészen alacsonyan a fű közt inkább röpködve lebegett, semmint szállt. Alig hogy elfogtam volna, másik hím jelentkezett, a mely ugyanazon a helyen röpködött és csakhamar eltűnt a fű között. Hogy megfoghassam, ráborítottam a hálót annak daczára, hogy a pille ilyenkor többnyire

úgy elrejtőzik a fű között, hogy meg nem lehet találni, vagy pedig a háló alól elmenekül. Ebben az esetben azonban másként fordult a kocka: a remélt egy példány helyett kettő is röpködött a hálóban, mert a fű között volt nőstény is felszállt — vesztére.

A *M. signalis* párosodása tehát nyilván este felé megy végbe s ezzel összefüggésben áll az, hogy röpkülése 7 óra felé mindinkább gyérül, s az alkonyat beálltával teljesen megszűnik. Mint-hogy a példányok, mint említettem, többnyire már kopottak voltak, feltehető, hogy a párosodás több ízben történik és hogy azt a hím ruhájának gyarló volta egyáltalán nem akadályozza.

Az állatnak Budapesten való aránylag gyakori előfordulásából pedig alighanem teljes joggal következtethető az, hogy a *M. signalis* tulajdonképeni hazája Magyarország.

Magyarország Cerambycidai.

Irta Csiki Ernő.

VII.

25. nem : *Strangalia* Serv.

1. A szárnyfedők csúcsa kerekített. Fekete, a szárnyfedők vörösek vagy sárgásbarnák, a csúcs felé fekete oldal-szegélylyel. Az előtor hosszabb mint széles, úgy mint a fej sűrűn ránczolva pontozott. A csápok egymástól kétszer oly távol fekvők, mint a felső állkapcsok töve a szemektől. Hosszúsága 14—16 mm. — Előfordul Közép- és Észak-Európában és Szibériában. A hegyvidék lakója hazánkban ritka. Termőhelyei: III. Rozsnyó; V. Kolozsvár, Balánbánya. (*intermedia* Chev.)

I. *nigripes* De Geer.

— A szárnyfedők csúcsa ferdén lemetszett	2
2. Az előtor elül befűződött	3
— Az előtor kétoldalt elülső széléig íves, elül legfeljebb szegélyezett	9
3. A csápok utolsó izei egyszerűek, végük előtt bemélyedések nélkül. Az utolsó haslemez kúpforma	4

— A csápok utolsó öt-hat ízének vége előtt sekély mélyedés van. Az utolsó haslemez, különösen a hímek-é, igen hosszú és keskeny, hosszában benyomott. (subg. *Typocerus* Lec.) — Fekete, a lábak (a lábfej és a hátulsó czombok csúcsának kivételével), a középső haslemezek (hímeknél egészen, nőstényeknél részben) és négy a varratnál megszakított harántcsík a szárnyfedőkön sárga. A csápok a végük felé rendszeren barnások. Hossza 11—13 mm. — Előfordul Európában, a Kaukázusban és Szibériában, hazánkban közönséges.

15. attenuata Linn.

4. Az előtor szélesebb mint hosszú 5

— Az előtor hosszabb mint széles... .. 7

5. A szárnyfedők egyszínűek. Fekete, az előtor és a hímek a szárnyfedők és a potroh is vörös. Az előtor finoman és gyéren pontozott, töve előtt harántul benyomott. Hossza 23—25 mm. — Előfordul Észak-Európában, a Kaukázusban és Szibériában: mindenütt, így Magyarországon is ritka. Termőhelyei: VI. Herkulesfürdő; VII. Papuk hegység.

2. thoracica Fabr.

— A szárnyfedők sárgák, négy fekete harántcsíkkal 6

6. Az előtor elül és hátul aranysárga szőrrel fedett. A szárnyfedők sárga harántcsíkjai rézsutosan elhelyezettek, egyenes szélűek, a varrat mellett megszakítottak. A hímek csápja fekete, lába részben vörös, a nőstények csápja, lába és potrohvége sárga vagy vöröses-sárga. Hosszúsága 12—18 mm. — Előfordul Közép- és Dél-Európában; a hegyvidék lakója. Magyarországon nem nagyon gyakori. (*quadrifasciata* Rossi)

3. aurulenta Fabr.

— Az egész előtor sárgás-szürke szőrökkel fedett. A szárnyfedők sárga harántcsíkjai egyenesek, széleik zezzugosak. A csápok és lábak feketék, a nőstények csápjának vége sárgás-vörös. Hossza 13—18 mm. — Előfordul Közép- és Észak-Európában, a Kaukázusban és Szibériában. Magyarország egész területén közönséges. (*apicata* Steph.)

4. quadrifasciata Linn.

V á l t o z a t a i: A szárnyfedők első fekete harántcsíkja némelykor több-kevesebb foltra oszlik. — Termőhelyei: V. Vöröstorony, Déva.

ab. interrupta Heyd.

A szárnyfedők első és második harántcsíkja többé-kevésbé osztott. — Termőhelye: V. Lotriona völgye (a vöröstoronyi szoros mellett.)

ab. Guillemonti Desbr.

7. Fekete, a szárnyfedők és lábak sárga mustrázattal ... 8

— Egészen fekete. Az előtor sűrűn és erőteljesen pontozott, töve előtt harántul benyomott, oldalai kerekítettek. A szárnyfedők ránczolva pontozottak, a külső csücszöglet majdnem derékszögű. A hímek hátulsó lábszárán hajlott és befelé futó hosszanti lécz van. Hossza 12—15 mm. — Európában és a Kaukázusban fordul elő; Magyarország egész területén található, de elég ritka faj. (*atra* Laich., *unicolor* Oliv., *morio* F.) **7. aethiops** Poda.

8. Az előtor oldalán kis dudor van. Fekete, a szája, a csápízek töve a 3. íztől kezdve, a lábak (a lábfej, a lábszárak és a hátulsó czombok csücsának kivételével) és a szárnyfedők sárgák. A szárnyfedők varratja, csücsa, öt egy sorban elhelyezett folt az első ötödben és két harántcsík fekete. A hímeknél a potroh töve sárga. Hossza 13—18 mm. — Európában és Ázsia északi felében fordul elő, Magyarország hegyvidékének lakója; közönséges. (*calcarata* Fabr., *armata* Hbst., *subspinosa* Fabr., *elongata* De Geer.) **5. maculata** Poda.

Változatai: Némelykor a szárnyfedők foltosorából csak az oldalszél melletti folt van meg, a többi hiányzik. — Termőhelyei: I. Budapest; II. Zircz; III. Liptó; IV. Mármaros. **ab. externepunctata** Muls.

Sokszor a szárnyfedők elülső foltjai zegzúgos harántcsíkká olvadtak össze. — Termőhelyei: V. Kozsa (Hunyadm.); VI. Mehádia; VII. Stalak. **ab. undulata** Muls.

— Az előtor oldalai majdnem egyenesek, dudor nélküliek. Fekete, a szárnyfedőkön egy félkör alakú (a tövükön) és három egyenes harántcsík sárga, a csíkok kifelé keskenyednek, a varratnál pedig megszakítottak. A fej, az előtor és a test alsó oldala selyemfényű sárga szőrzettel fedett. A hímek csápjának vége, a czombok és az elülső lábszárak töve, a nőstények csápjá és lábai egészen sárgás-barnák. Hossza 12—16 mm. — Előfordul Közép- és Észak-Európában, hazánkban a Kárpátok egész területén nem ritka. (*annularis* Fabr.) **6. arcuata** Panz.

9. Az előtor szélesebb mint hosszú 10

— Az előtor hosszabb mint széles... .. 12

10. A potroh fekete. Fekete, finom sárgás-szürke szőrökkel fedett. Feje a szemek mögött hirtelen befűződött, halán-

téka ennél fogva rövid. Előtora hátul kissé keskenyebb, mint a szárnyfedők a tövükön; az oldaldudorok aprók. A nőstények szárnyfedői mindig, a hímeké ritkán, úgyszintén a lábszárak töve sárgás-barna. Hossza 12—18 mm. — Előfordul Közép- és Észak-Europában; a hegyvidék lakója. Hazánkban elég ritka, termőhelyei: III. Hermand, Kis Kriván, F.-Bocza; V. Prázsmár, Szebenhegy-ség; VI. Herkulesfürdő. (*holosericea* Fabr., *obscura* Panz.)

9. pubescens Fabr.

— A potroh vörös 11

11. A lábak egészen feketék. Fekete, a fej teteje, a potroh (az utolsó haslemez csúcsának kivételével) és sokszor az előtor elülső és oldalszéle is vörös. Feje a szemek mögött hirtelen befűződött. Hossza 12—15 mm. — Előfordul az Adriai tenger mellékén Illyriától Görögorszáig és Kis-Ázsiában. Nálunk csak a tengermelléken (VII. Bukova Kusa, Sveto Brdo; VIII. Mamudovac, Zengg) és Dalmáziában található.

10. verticalis Germ.

- A lábak részben sárgák. Sárgás-vörös, a csápok szélső fele, a lábfej csúcsa, a mellközép és mellvég, a paizsocska és a szárnyfedők feketék. Előtörának oldaldudora tüskeszerű. Hossza 9—15 mm. — Közép- és Észak-Europában fordul elő; termőhelyei: I. Budapest, Péczel, Kalocsa; III. S.-A.-Ujhely, Sárospatak; V. Nagy-Apold; VI. Plavisevicza, Ulma. (*villica* Fabr.)

8 revestita Linn.

Változatai:

a. Az előtor sárgás-vörös.

b¹ A szárnyfedők fénylő feketék — **revestita** (törzsalak).

b² Mindegyik szárnyfedőn a váll mögött elmosódott szélű sárgás folt van. — Előfordul a törzsalak társaságában, igen ritka.

ab. rufomarginata Muls.

b³ A szárnyfedők sárgás-vörösek. — Termőhelyei:

I. Budapest, Nagyvárad.

ab. ferruginea Muls.

aa Az előtor fekete, a szárnyfedők sárgás-barnák. —

Előfordul Budapest környékén.

ab. fulvilabris Muls.

12. A fej, az előtor, a mell és a csápok feketék 13

— Sárgás-vörös, a csápok első ízai, a fej (a fejtető kivételével), az előtoron egy hosszúkás folt és a hátutsó szögletek, a mell nagy része, a potroh csúcsa és 7 folt a szárnyfedőkön fekete. A szárnyfedők fekete foltjai közül

az egyik a paizsoeska mögött, a varraton, 1—1 folt mindegyik szárnyfedő közepe előtt és 1—1 a közepe mögött, közelebb az oldalszélhez és egy a csúcson van elhelyezve. A fekete foltok egyike-másika vagy mind hiányzik. Hossza 8—11 mm. — Előfordul Közép-Europa déli feleiben és Dél-Europában; nálunk közönséges. (*quinquesignata* Küst.)

13. septempunctata Fabr.

Változata: Némelykor az előtor egészen fekete és a szárnyfedők fekete foltjai részben összefolynak a varrat pedig szélesen fekete. — Termőhelyei: I. Budapest; VII. Velebit, Sveto Brdo; VIII. Novi. **ab. suturata Reiche.**

13. Az előtor világosan pontozott, elül élesen szegélyezett, a szárnyfedők vörösek fekete rajzolattal --- --- --- --- 14
 — Az előtor finoman és elmosódottan pontozott. Fekete, a potroh vörös, a hímeknél a potroh töve és csúcsa, a nőstényeknél csak a csúcsa fekete. A fej a szemek mögött keskenyedő. Hossza 7—9 mm. — Egész Európában és a Kaukázusban fordul elő, nálunk is közönséges. (*picea* Fourcr.)

14. nigra Linn.

14. A potroh fekete. Fekete, a hímek szárnyfedői vöröses sárgásbarnák, a varrat keskenyen, az oldalszegély és a csúcs fekete, a nőstények szárnyfedői vörösek, csúcsuk és egy elfelé többnyire keskenyedő széles sáv a varraton, fekete. Az előtor sűrűn és erőteljesen pontozott, homályos. Hossza 7—9 mm. — Előfordul a palaeartikus regio legnagyobb részében. (*similis* Herbst, *suturanigra* De Geer, *diversiventris* Daf., *lutesuturota* Pic.)

II. melanura Linn

Változatai: Némelykor a csápok utolsó hat íze, a lábszárak és a lábfej barnás-sárga. — Eddig csak Magyarországból ismeretes; termőhelye: Dognácska (Krássó-Szörény megye).

var. tibialis J. Friv.

- A potroh legnagyobb része vörös. Fekete, a szárnyfedők vörösek, a hímeknél csúcsuk és a varrat keskenyen, a nőstényeknél a varrat, egy a varrat felé kiszélesedő hártentesík és a csúcs fekete. Hossza 7—9 mm. — Az egész palaeartikus regioban közönséges. (*cruciata* Oliv.)

12. bifasciata Müll.

26. nem : **Alosterna Muls.**

Fekete, szája a csápok töve, a lábak (a hátulsó czombok csúcsa sötétebb) és a szárnyfedők sárgás-barnák, utóbbiak varratja, oldalszéle és csúcsa fekete. Hossza 6—8 mm. — Előfordul egész Európában, nálunk közönséges. (*chrysomeloides* Schrnk., *laevis* Fabr.)

I. **tabacicolor** De Geer.27. nem : **Grammoptera Serv.**

1. A lábak sárgák, csak a lábfej fekete. Fekete, felül, a fej és a szárnyfedők csúcsának kivételével aranysárga szőrökkel fedett. A csápok barnák, az első csápíz sárga. Hossza 6—7 mm. — Előfordul Európában, a Káspító mellékein és Syriában; magyarországi termőhelyei: I. Budapest, Péczel, Isaszegh, Peszér, Kalocsa, Hajós; II. Zircz; IV. Bártfa; V. Nagy-Disznód, Kis-Disznod. (*adusta* Gmel., *praenusta* Fabr., *splendida* Herbst). I. **ustulata** Schall.
— A lábak részben vagy egészen feketék 2
2. Az összes csápizek töve sárga. Fekete, a lábak sárgák, a czombok vége, a lábfejizek és a hátulsó lábszárak feketék, az előtor és a szárnyfedők szürke, sárgásan vagy zöldesen fénylő szőrökkel fedettek. Hossza 4.5—6 mm. — Előfordul egész Európában, nálunk nem ritka. (*femorata* Marsh., *laevis* Herbst. *pumila* Schall.) 2. **ruticornis** Fabr.
— A csápok feketek, legfeljebb a végük kissé vöröses. Fekete, az előtor és a szárnyfedők finom szürke szőrökkel fedettek. A hímek utolsó két vagy három haslemeze és a czombok töve sárgás-vörös. Hossza 6—9 mm. — Előfordul Közép-Europában, a Kaukázusban és Nyugat-Szibériában; magyarországi termőhelyei: I. Budapest, Péczel, Isaszegh, Dabas, Hajós; V. Kolozsvár, Nagyszében. (*analis* Redtb., *femorata* Muls.) 3. **variegata** Germ.

28. nem : **Necydalis Linn.**

(*Molorchus* Fabr., *Gymnopteron* Sch.)

1. A hátulsó lábszár kissé íves, a vége fekete; a középső czombok csúcsa előtti többnyire fekete gyűrű van. A csápok vastagok. A hímek¹⁾ utolsó hátlemeze másfel-szer oly hosszú mint széles és úgy mint az utolsóelőtti

¹⁾ A hímek kisebbek a nőstényeknél és legalább első három potrohgyűrűjük sárgás-vörös; a nőstények nagyobbak, 1. és 2. potrohgyűrűjük hátul széles, a 3. és 4. keskeny sárgás-vörös szegélyvel.

lemez erősen, hólyagszerűen kidomborodó; az utolsó haslemez egész hosszában mélyen kivájt. Az előtor elül, hátúl és kétoldalt aranysárga szőrökkel sűrűn fedett. Hossza 22—30 mm. — Közép-Európában honos; a tölgy-, bükk- és gyertyánfában él. Magyarországon csak észak-nyugati részében fordul elő. A M. Nemzeti Múzeumban csak a nógrád-megyei Gácsról való hazai példány van: az irodalomban e név alatt felsorolt adatok legnagyobbbészrt valószínűleg a következő fajra vonatkoznak. (*abbreviata* Panz., *major* Guér., *Pauzerei* Harold.)

I. ulmi Chevr.

- A hátulsó lábszár egyenes, egyszínű sárga. A csápok vékonyabbak. A hímek¹⁾ utolsó hátlemeze legalább kétszer oly hosszú, mint széles, csak kissé domború, az utolsó előtti hátlemez majdnem lapos; az utolsó hátlemez csak a vége előtt kivájt. Az előtor csak a két oldalán sárgás szőrökkel fedett. Hossza 19—22 mm. — Előfordul Közép- és Észak-Európában, Oroszországban és Szibériában; hazánkban nem ritka, a fű- és nyárfalakója. (*abbreviata* Fabr., *ichneumonae* De Geer, *populi* Bütt., *salicis* Muls., *Duponti* Muls.)

2. major Linn.²⁾

29. nem: **Caenoptera** Thoms.

(*Heliomanes* Nöwm., *Molorekus* Fabr., *Conchopterus* Fairm., *Sinolus* Muls.)

1. A szemek a felső állkapcsok tövétől távolabb fekvők. A csápok harmadik íze hosszabb az elsőnél. A szárnyfedőkön egy rézsútos, kiemelkedő fehér léczcei (1. alnem: *Caenoptera* Thoms.) — Fekete, szürkés fehér felálló szőrökkel fedett, a csápok, a lábak (a czombok bunkószerűen megvastagodott sötétebb részének kivételével) és a szárnyfedők vörös-barnák. Hossza 6—18 mm. — Előfordul Európában, a Kaukázusban és Szibériában; Magyarországon nem ritka. (*dimidiata* Fabr., *ceramboides* De Geer.)

I. minor Linn.

- A szemek a felső állkapcsok tövéhez közel fekvők. A csápok harmadik íze rövidebb az elsőnél. A szárnyfedőkön nincs fehér lécz. (2. alnem: *Limonius* Muls.³⁾ ... 2

¹⁾ Lásd a 205. lapon levő jegyzetet.

²⁾ *Necydalis xantha* Sem. a Kaukázusból, úgy látszik csak a *N. major* L. rufinója, ilyen példányok Magyarországon is találhatóak, külön nevet azonban nem érdemelnek.

³⁾ Pic (Cat. Longie p. 38) *Limonius*-t ír, a mi helytelen, ezt a nevet különben már 1829 óta az Elateridák egyik nemére alkalmazzák.

2. Az előtoron sima fénylő, nem pontozott, hosszanti kiemelkedések vannak. Sötétbarna, a csápok és lábak vöröses-barnák, szárnyfedői barnák, közepük sárgás-barna. Az előtor sűrűn és erőteljesen pontozott. Hossza 5·5—8 mm. — Előfordul egész Európában, Magyarországon nem ritka. (*minima* Scop., *depressa* Motsch.)

2. *umbellatarum* Schreb.

— Az előtor erőteljesen pontozott. kiemelkedések nélkül. Fekete, a csápok és lábak vöröses barnák, a szárnyfedők barnás-sárgák, barna csúcscsal. Hossza 5—6 mm. — Előfordul Közép-Europában, ritkább mint az előbbi fajok; Magyarországon egész területén szórványosan található. (*plagiata* Reich.)

3. *Kiesenwetteri* Muls.

Az *Anthophora pilipes*-ről.

Irta D. E

Az *Anthophora pilipes* nevű méh tudvalevőleg április második felében mutatkozik nagyobb számmal és szorgalmasan viszi a virágport a fészkelési helyre. Tapasztalásból tudjuk, hogy vagy társasan csoportosulnak, vagy egyenkint röpködnek. Ha társasan röpködnek, leginkább olyan helyeket keresnek fel, melyeket fűtéstől származó meleg ér, de nem közvetlenül, hanem bizonyos távolságról.

Az egyenkint röpködők inkább fedettebb helyeken mutatkoznak. A társasan fellépők néha-néha úgy tűnnek fel, mintha rajok volnának; mikor tömegesen lépnek fel, óriási zümmögéssel röpködnek. A magánosan röpködők többet szenvednek a pókoktól, mint a rajban felvonulók és rendszeren egynéhány nappal hamarabb jelentkeznek.

Többször tapasztaltam, hogy a pókok a hálót épén a kijárási fölé feszítették ki, tehát, ha az *Anthophorák* ki akartak röpködni, mindjárt belekerültek a hálóba. Azokat a helyeket, ahol az *Anthophorák* egyszer már hálóba jutottak, gondosan kerülték.

Midőn az *Anthophora pilipes* igen nagy csapatban jelent meg, közöttük az *Osmia corniculata* is láttam, mely messziről feltűnt, minthogy a nagyon fekete tor és vörös potroh teljesen meg-

különböztette a többtől. Egy más alkalommal az *Anthophora retusát* is láttam a rajzó *Anthophora pilipes*-ek seregében, mely teljes sötét voltánál fogva lényegesen elütött amazoktól. Az *Anthophora pilipes* fészkeben élősöködők vannak, különösen *Melecta*, *Coeliosys*, *Foenus*.

Az Anthophorák nőtényei nagyság, szőrzetük színének és megjelenésük idejének tekintetében különböznek egymástól. Azok a nőtények, melyeknek torán levő szőrzet világos barna, többé-kevésbé rozsdavörös, rendszeren kisebbek, rövidebb potrohhal. Azon nőtények, melyek világosabb szőrzetűek, a legnagyobbak, azok pedig, melyek a világosabb és sötétebb szőrzetűek között foglalnak helyet, a legkarcsúbbak. A május végén talált fehér szőrű Anthophorának gyűjtő készülékén lévő szőrök is fehéresek.

A hímek között találtam olyanokat, melyeknek potrohgyűrűin a szőrzet sűrűbb, de olyanokat is találtam, melyeknek igen ritka a szőrzete. A sűrűbb szőrzetű hímek rendszeren karcsúbbak, a gyérebbe szőrzetűek pedig zömökebbek.

A hímek világosabb és sötétebb színezetűek; a világosabb színezetűek potrohán rendszeren dúsabb szőrzet van. Találtam hímeket, melyeknek torán és potrohán fehéres szőr volt. Ezek a hímek a nagyon ritka állatok közé tartoznak.

Az *Anthophora pilipes* hímjeinek egyik nevezetes alakváltozatát június 3-án fogtam. Ez a legkisebb volt, tora hátul síma, fekete és csak a szélén volt fehéres szőrzete.

Megjegyzem, hogy rendes hímeket *Salix fragilisen*, *Tussilago farfarán*, *Vinca minoron* nagyon korán (április első harmadában) láttam.

Az *Anthophora pilipes* középső lábai hosszabbak, mint a többiek és hol fogódzásra, hol támaszkodásra használja, az egyiket kinyújtja, a másikat meggörbíti, hogy az egyensúlyt annál könnyebben fentartsa. A hímek nyelve hosszúságra nézve különböző, csápjaik a tövön közelebb vannak.

A későn röpülő Anthophorák nőtényeinek szúrása, a mint magam is szemtanúja voltam, nagyon is jó hatásúnak bizonyult be, még pedig kézfájásnál és lábájásnál. Az egyik esetben az történt, hogy egy ember tollal nem tudott vagy három hónapig írni és a szúrás folytán a baj rövid időn jobbra fordult. A másik eset az volt, hogy egy ember a féllábara nagyon szenvedett, alig bírt a lábára állani; az Anthophora szúrása után csakhamar megkönnyebbült a járása. A kísérletezés elég bajos, mert az Antho-

phorák csak rövid ideig kaphatók és akkor se egykönnyen férhetünk hozzájuk mindenütt.

Nevezetes hatása volt az Anthophorák szúrása által előidézett daganat lelohasztására és a fájdalom csillapítására a szúnyog okozta vérszívás, mert ettől hamarabb elmúlt a baj, mint rendszeren.

Négy hét a Székelyföldön.

Adalék Háromszék vármegye rovarfaunájához.

Irta A. Aigner Lajos.

III.

II. Coleoptera.¹⁾

Cicindela silvicola Latr. ritka. *Calosoma inquisitor* L. nem lévén úgynevezett hernyóev, igen ritka. *Carabus auronitens* F. v. *Escheri* Pail. csak egy példány; *violaceus* L. v. *Méhelyi* Ganglb. ritka; *glabratus* Payk. igen ritka. *Cychrus rostratus* L. csak egy példány. *Nebria brevicollis* F. egyetlen egy példány. *Platynus assimilis* Payk. és *sevpunctatus* L. igen ritka. *Pterostichus oblongopunctatus* F. és *niger* Schall. gyakori; *nigrita* F., *diligens* Strm. és *lenumarginatus* Chaud. ritka. *Abar ater* Vill. csak egy példány. *Ophonus pubescens* Müll., *griseus* Panz. és *calceatus* Duft. igen ritka. *Harpalus aeneus* F. gyakori. *Tachinus humeralis* Grav. igen ritka. *Necrophorus vespilloides* Herbst, csak egy példányt láttam. *Peltis atrata* L. ritka. *Endomychus thoracicus* Charp. elég ritka. *Triaxagus tomentosus* Deg. csak egy példány. *Pediliphorus aeneus* F. ritka. *Onthophagus nuchicornis* L. gyakori. *Aphodius rufipes* L. és *depressus* L. v. *atramentarius* Er. nem ritka. *Geotrupes sylvaticus* Panz. gyakori; *vernalis* L. v. *autumnalis* Er. ritka. *Melolontha vulgaris* F. nem gyakori. *Serica brunnea* L. ritkább. *Phyllopertha horticola* L. igen közönséges. *Cetonia aurata* L. gyakori. *Guorimus nobilis* L. ritkább. *Trichius fasciatus* L. közönséges. *Buprestis rustica* L. elég gyakori; *haemorrhoidalis* Herbst ritka. *Anthaxia quadripunctata* L. gyakori. *Melanotus castanipes* Payk. ritka. *Athous scrutator* Herbst nem ritka,

¹⁾ Ezen s a következő rovarrendeknél a gyűjtött példányok a praeparálásnál nem lettek elkülönítve a termőhelyek szerint.

v. *alpinus* Redt. közönséges; *subfuscus* Müll. ritka. *Ludius aeneus* L. gyakori. *Dolopius marginatus* L. nem ritka. *Sericus brunneus* L. csak egy példány. *Lygistorus sanguineus* L. igen közönséges. *Lampyrus noctiluca* L. nem ritka. *Podabrus alpinus* Payk. elég gyakori. *Cantharis Erichsoni* Bach. ritka; *fusca* L. és *rustica* Fall. néhány példány; *livida* L. és v. *rufipes* Herbst ritka. *Rhagonycha pilosa* Payk. gyakori; *fulva* Scop. ritkább; *femoralis* Brull. v. *nigripes* Redt. gyakori. *Malachius aeneus* L. csak egy példány. *Dasytes niger* L. ritka. *Trichodes apiarius* L. csak egy példány. *Byrrhus striatus* Oliv. ritka. *Mordella aculeata* L. közönséges. *Anaspis pulicaria* Costa, csak egy példány; *melanostoma* Costa, elég gyakori. *Asclera sanguinicollis* F. és *coerulea* L. igen ritka. *Oedomera podagrariae* L. ritka; *virescens* L. gyakori. *Otiorrhynchus corvus* Boh. és *obsidianus* Boh. gyakori. *Phyllobius transsylvanicus* Stl. nem ritka. *Polydrusus amoenus* Germ. elég gyakori. *Larinus turbinatus* Gyll. csak egy példány. *Hylobius abietis* L. ritka. *Hypera velutina* Boh. nem ritka. *Orchestes populi* F. csak egy példány. *Hylastes cunicularius* Er. ritka. *Ips typographus* L. nem ritka. *Dryocoetes autographus* Ratz. elég gyakori. *Rhagium mordax* Deg. nem gyakori. *Pachyta lamel* L. és *quadrimaculata* L. elég gyakori. *Acmaeops pratensis* Laich. ritka. *Gaurotes virginica* L. igen közönséges. *Pidonia lurida* F. ritka, v. *Ganglbaueri* Ormay, gyakori. *Leptura rubra* L. csak egy példány; v. *virens* L., *dubia* Scop. és *sanguinolenta* L. gyakori; *cerambyciformis* Schrnk és *sexmaculata* L. ritka; *quadrifasciata* L. nem ritka; *bifasciata* Müll. csak egy példány. *Ctenoptera Kiesenwetteri* Muls. elég ritka. *Asemum striatum* L. csak egy példány. *Rosalia alpina* L. ritka. *Monohammus sartor* F. gyakori. *Pogonocherus fasciculatus* Deg. csak egy példány. *Saperda scalaris* L. igen ritka. *Plateumaris consimilis* Schrnk. közönséges. *Cryptocephalus aureolus* Suffr., közönséges; *hypochoeridis* L. nem gyakori; *nitidulus* F. és *pygmaeus* v. *amoenus* Drop. ritka. *Orina alpestris* Schumm. gyakori. *Phylodecta pallida* L. csak egy példány. *Haltica fruticola* Ws. ritka. *Cassida murraea* L. csak egy példány. *Adonia variegata* Goeze ritka. *Coccinella 7-punctata* L. ritka.

III. Orthoptera.

Chelidura acantopygia Gené, nem ritka. *Stenobothrus viridulus* L. közönséges. *Pezotettix Schmidtii* Br. ritka. *Orphanica denticauda* Charp. nem ritka. *Locusta viridissima* L. nem gyakori.

IV. Hemiptera.

Dolycoris baccarum L. gyakori. *Syromastes marginalis* L. csak egy példány. *Therapha Hyoscyami* L. gyakori. *Corizus crassicornis* L. elég gyakori. *Nabis flavomarginatus* Schlt. ritka. *Anthocoris nemorum* L. csak egy példány. *Miris calcaratus* Fall. elég ritka; *laevigatus* L. közönséges; *holsatus* Fabr. gyakori. *Leptopterna dolabrata* L. közönséges. *Calocoris fulvomaculatus* De G. gyakori. *Odontoplatys bidentulus* H.-S. ritka. *Lygus Kalmii* L. és *pastinacae* Fall. elég ritka; *pratensis* L. és v. *campestris* nem ritka. *Gnathodus punctatus* Thunb. gyakori. *Cicadula 6-notata* Fall. közönséges. *Taunnotettix simplex* H.-S. elég ritka. *Athysanus striola* Fall ritka. *Deltocephalus pulicaris* Fall., *striatus* L. és *abdominalis* Fabr. gyakori; *ensatus* Then. ritka; *quadrivirgatus* Horv. elég gyakori. *Tettigonia viridis* L. gyakori. *Eucanthus interruptus* L. nem ritka. *Centrotus cornutus* L. elég ritka. *Triecphora vulnerata* Ger. ritka. *Aphrophora alni* Fall. gyakori. *Ptyelus spumarius* L. gyakori. *Delphax striatella* Fall. ritka. *Stiroma affinis* Fieb. elég ritka.

Különfélék.

A hangyák lelki tehetségeiről értekezett Forel A. a zologusok V. nemzetközi congresszusán, kimutatván B e t h e A. tévedését, a ki néhány éve a hangyák és méhek lelki tehetségeit kereken tagadta s az állatokat egyszerű reflexautomatáknak tekintette. Mindenek előtt kimutatja, hogy az állatpsychológiában az analogia nemcsak megengedhető, hanem szükséges is. Majd áttér a gondolkodási szerv szerkezetére. Az agyvelő (*corpora pedunculata*) a hangya 3 neménél igen különböző, vagyis a munkásoké igen nagy, a nőstényeké jóval ki-ebb, a hímeké pedig csaknem egészen csenevész. Ehhez képest a szellemi tehetségek (emlékezet stb.) leginkább kifejlődöttek a munkáson, kevésbbé a nőstényeken és leggyöngébben a hímen, mely „hihetetlenül buta, úgy hogy a barátot az ellenségtől nem tudja megkülönböztetni s az utat a fészekhez sem találja meg.“ A rovarok bírnak látó, szagló, izlelő és tapogató érzékkel. Hallásuk bizonytalan. Külön tájékozó érzékkel bizonyára nem bírnak. A méhnek bámulatos tájékozó tehetsége látásában és emlékezetében rejlik; a hangyáké viszont az emlékezetben és szaglásban. A hangya szaglási szerve az igen mozgékony csáp; ez által képes felismerni: 1. a közvet-

len érintkezésnél valamely testnek chemiai tulajdonságait ; 2. pedig a tárgyak terjedelmét és alakját, valamint saját nyomának alakját is. Ezt a szerző topochemiai szaglási érzéknek nevezi, a mely meg is magyarázza azt a feltűnő jelenséget, hogy a hangya nyomának kétféle irányát meg tudja különböztetni. Az érzékek megállapítása képezi a rovarpsychologia alapját. Szerző ezek után áttér a hangya psychologia főirányára ; a felismerésre, érzelemre és akaratra, kimutatván, hogy a társas rovaroknak tulajdonítandók : emlékezet, érzéki képek associatiói, érzékelés, figyelem, szokás, analógiákból vont egyszerű következtetések s individuális tapasztalatok felhasználása, tehát világos, ámbar csekély individuális plastikai megfontolások. Szerző azzal végzi, hogy az emberi lélek összes tulajdonságai a magasabb rendű állatok lelki tulajdonságaiból, ezeké pedig az alsóbb rendű állatokéiból levonhatók.

A méhek a nép hitében. Németország némely vidékén még ma is dívik az a sajtóságos szokás, hogy ha a ház ura meghalt, valaki a méhesbe megy s ott azt mondja : „Gazdátok meghalt.“ Ha ezt elmulasztják, meghalnak a méhek is. A vendeknél az apa halálakor legidősebb fia kimegy a méhesbe, minden kaptáron kopog és azt mondja : „Méhecskék, méhecskék, keljetek fel, gazdátok meghalt.“ Angolországban a gazda halálát nemcsak a méhekkel közlik, hanem minden háziállattal, melyet előbb fektébe elriasztanak. A Bretagneban az a szokás, hogy gyermek születésekor ezt az eseményt minden kaptárral közlik s azt vörös kendővel körülesavarják, ellenben halálesetben gyászfátyollal fődik el, a mely addig marad rajta, a meddig a család gyászruhát visel. Valamikor Holsteinban is szokásban volt, hogy a méhekkel tudatták a gyermek születését ; ott különben, ha méheket vásároltak, a kaptárba pénzdarabot tettek, mert az szerencsét hozott és igazolta példabeszédjüket, hogy : „Méhek és juhok a parasztot álmában táplálják.“

A szitakötők álczáin R á d l E. megfigyelte (Arch f. ges. Physiologie. Band 87. 1901), hogy azok, ha alulról megvilágítjuk őket s a világosságot fölül és oldalt teljesen elzárjuk, nem úsznak tovább rendes helyzetükben, hassal lefelé, hanem megfordítva, hassal fölfelé ; de visszatérnek rendes helyzetükbe, mihelyt a szokott világítás, fölülről, ismét helyreáll. Ebből kitűnik, hogy az álczákat csak a világosságnak rájuk való hatása, nem pedig a súlyerő tartja szokott helyzetükben. Megállapítja szerző egyszersmind azt is, hogy a rovarok nem tudják megkülönböztetni a színeket.

„ROVARTANI LAPOK“

Heft 10. December 1903.

S. 199. **L. v. Aigner-Abafi**: **Mesotrosta signalis** Tr. Diese niedliche Noctue kommt vor in Oesterreich bei Wien, im Ural bei Orenburg und in Ungarn bei Budapest und im Fruskagora-Gebirg (Süd-Ungarn). Verfasser hat sie bisher stets nur vereinzelt, Anfang Juni 1903 aber in ziemlicher Anzahl beobachtet, meist jedoch schon sehr abgeflogen. *M. signalis* hat ungefähr die Grösse von *Prothymia viridaria* und der kleineren *Pyrausta*-Arten, ihr Flug ist indessen ein anderer; denn während die *Pyrausta* mehr im Gebüsch und hohen Gras träge flattern, *Prothymia* aber auffliegt, um sich gleich den *Thalpochares* bald wieder zu setzen, fliegt *M. signalis* viel hurtiger und gerader, insbesondere gegen Abend. Bis dahin hält der Falter sich mehr verborgen, fliegt wenig und nur kurze Strecken, meist nur aufgeschreckt. Gegen 5 Uhr Nachmittag beginnt der Hauptflug. Die Männchen fliegen dann pfeilschnell umher auf der Suche nach den Weibchen, die zwar auch fliegen, meist aber im Grase sitzend, die Männchen abwarten. Hat das Männchen ein Weibchen gefunden, so naht es ihm schwirrend, um dann im Grase zu verschwinden. Die Paarung erfolgt somit offenbar gegen Abend und nachdem besonders die Männchen zumeist schon verfliegen waren, ist es anzunehmen, dass dieselbe wiederholt erfolgt und dass das defecte Kleid der Männchen durchaus kein Hinderniss dafür bildet. Aus dem relativ häufigen Vorkommen bei Budapest aber dürfe wohl mit Recht zu schliessen sein, dass Ungarn die eigentliche Heimath des Thierchens sei.

S. 200. **E. Csiki**: **Die Cerambyciden Ungarns** VII. Fortsetzung der Bestimmungstabelle der in den Ländern der ungarischen Krone vorkommenden Cerambyciden. Es werden die Gattungen *Strangalia*, *Alosterna*, *Grammoptera*, *Necydalis* und *Caenoptera* behandelt und damit die *Lepturinen* abgeschlossen. *Necydalis xantha* Sem. aus dem Kaukasus scheint nur ein rufino von *N. major* zu sein, solche Exemplare kommen auch in Ungarn vor, verdienen aber keinen besonderen Namen.

S. 208. **E. D.**: **Ueber Anthophora pilipes**. Diese Biene erscheint früh im Jahre und fliegt einzeln oder in Schwärmen, in letzterem Falle mit lautem Gesumm; unter ihnen bemerkt man wohl auch *Osmia cornuta* und seltener *Anthophora retusa*. Die

Grösse der Weibchen und die Farbe ihrer Behaarung ist verschieden ; die dunkler behaarten sind gewöhnlich am kleinsten, die lichter behaarten am grössten. Eine interessante Form des Männchens fing Verfasser Anfang Juni : dasselbe war sehr klein, der Rücken glatt, schwarz und nur am Rand weisslich behaart. Der Stich des Weibchens ist bei Hand- und Fusschmerzen heilkräftig. Jemand konnte vor Schmerzen mehrere Monate nicht schreiben, dies besserte sich, nachdem er gestochen worden war. In einem andern Falle konnte Jemand sich beim Gehen des einen Fusses nicht bedienen, auch dieser besserte sich auf den Stich der Biene. Die durch den Stich derselben verursachte Geschwulst nahm rascher ab als sonst, als eine Gelse an der betreffenden Stelle Blut saugte und auch der Schmerz wurde dadurch gelindert.

S. 209. **L. v. Aigner-Abafi** : Beiträge zur Insektenfauna des Komitates Háromszék. III. Verzeichniss der beobachteten Coleopteren, Orthopteren und Hemipteren. Unter ersteren sind bessere Arten : *Acmaeops pratensis* Laich., *Tachinus humeralis* Grav., *Asclera sanguinicollis* F., *Pachyta lamed* L., und *Haltica fruticola* Ws. ; unter den Orthopteren : *Pezotettix Schmidti* Br. ; unter den Hemipteren aber : *Deltocephalus quadrivirgatus* Horv., ausschliesslich aus Ungarn, u. zw. aus dem Komitate Máramaros bekannt, wo der Beschreiber Dr. G. H o r v á t h diese Art entdeckt hat.

Kleinere Mittheilungen.

Ueber den Intellekt der Ameisen, nach A. Forel.

Die Bienen im Volksglauben.

Beobachtungen an den Larven der Libellen, nach E. Rádl.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

különös tekintettel a hasznos és kártékony rovarokra.

—*—

DR. BEDŐ ALBERT BIRÓ LALOS DR. CHYZER KORNEL
DR. ENTZ GÉZA MOCSÁRY SÁNDOR

KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL.

SZERKESZTIK

A. AIGNER LAJOS ÉS CSIKI ERNŐ.

XI. KÖTET.

BUDAPEST, 1903.

A ROVARTANI LAPOK SZERKESZTŐSEGE ÉS KIADÓHIVATALA

IV., MOLNÁR-UTCA 24

Tartalom-jegyzék.

	Lapszám
A. Aigner Lajos : Nécsey István. Emlékeszéd. Arczképpel — — —	1
— A mimicyőről — — — — —	28 45
— Légyvázak eleven lepkében — — — — —	65
— Kirándulás Abauj-Torna megyébe — — — — —	71 97
— Thalpochara pannonica — — — — —	86
— Haberhauer József. Arczképpel — — — — —	89
— Az Acinerontia Atropos tenyésztése petéből — — — — —	107
— A magyar lepke-fauna gyarapodása 1902-ben — — — — —	111
— A lepkék földrajzi elterjedése — — — — —	119
— Új magyar molypille — — — — —	128
— Adalék Microlepidopteraink ismeretéhez — — — — —	133
— Lythria purpuraria — — — — —	141
— A bogáncspille vándorlása — — — — —	148
— Négy hét a Székelyföldön. Adalék Háromszék megye rovarfaunájához — — — — —	155 185 209
— Heliothis dipsaceus mint kártevő — — — — —	173
— Mesotrosta signalis — — — — —	199
Csiki Ernő : Magyarország Eostryclidái — — — — —	16
— Frivaldszky János. Arczképpel — — — — —	23
— Psylliodes Wachsmannról — — — — —	40
— Százlábúak és pókfélék a M. N. Múzeum gyűjteményében — — — — —	55
— Pidonia lurida Fabr.-ról — — — — —	61
— Magyarország Cerambycidái I —VII. 2 ábrával 75 100 116 138 161 181 200	125
— Coleopterológiai jegyzetek III. — — — — —	150
— A bogáncspille vándorlása — — — — —	70
Daday Jenő dr. : Rákfélék a M. N. Múzeum gyűjteményében — — — — —	64
D. E. A rovarok társulásáról — — — — —	87
— A Vivipara vera és a rovarok — — — — —	130
— Macroglossa stellularum — — — — —	193
— Az Ocnaria dispar petézése — — — — —	207
— Az Anthophora Pilipesről — — — — —	10
Horváth Géza dr. : A M. N. Múzeum lepke-gyűjteménye — — — — —	114 166 178
Hormuzaki Szilárd báró : A Kárpátokban honos Erebiákról — — — — —	14
Kertész Kálmán dr. : A M. N. Múzeum Diptera-gyűjteménye — — — — —	184
Kovács János : A bogáncspille vándorlása — — — — —	35
Kuthy Dezső : A M. N. Múzeum Orthopteraí — — — — —	183
Liska József : A bogáncspille vándorlása — — — — —	25 53
Lósy József : Egy fűrkészdarázs életéből. Ábrákkal. — — — — —	79
Mallász József : Adatok a Detonáta faunájához. 2 ábrával — — — — —	149
Meiszner Károly : A bogáncspille vándorlása — — — — —	36
Mocsáry Sándor : A M. N. Múzeum Neuropteraí — — — — —	151
Pávay V. Ferencz : Katiczahogarak tömeges megjelenése — — — — —	49
Silvestri Fülöp : A délamerikai termiták — — — — —	171
Sóos Lajos : Hangya-darázsharc — — — — —	177
Tomala Nándor : A Mantis religiosa életmódjáról — — — — —	38
Uhl József : Adalék Szerbia lepke-faunájához — — — — —	58
Uhryk Nándor dr. : Újabb adatok a magyar lepke-faunához — — — — —	67 93
— A magyar lepke-fauna bővülése — — — — —	

Uhryk Tivadar : Lampides boeticus — — — — — — — — — —	124
Ulbrich Ede : A bogáncspille vándorlása — — — — — — — — — —	183
Vágó Pál : A bogáncspille vándorlása — — — — — — — — — —	185

Névtelen közlemények.

A Malpighi-edények élettani működéséről — — — — — — — — — —	20
Nagyobb szenderek tenyésztéséről — — — — — — — — — —	21
Kövesült rovarok — — — — — — — — — —	21
Cossus balcanica — — — — — — — — — —	22
A kolumbácsi légyről — — — — — — — — — —	43
Husz Ármin — — — — — — — — — —	43
Eladó gyűjtemények — — — — — — — — — —	44
Orthoptera-gyűjtemény — — — — — — — — — —	44
A magyarországi pillangók magánrajza — — — — — — — — — —	64
A magyar birodalom diszbogarai — — — — — — — — — —	64
Biró Lajos — — — — — — — — — —	64
Anisits J. Dániel — — — — — — — — — —	85
Kada István — — — — — — — — — —	86
Mérges hernyőszőrökről — — — — — — — — — —	106
A házi méh bélcatornájából — — — — — — — — — —	106
A hangyák nem bírnak intelligentiáivai — — — — — — — — — —	108
A rovarvő növényekről — — — — — — — — — —	130
Anyaméhek mesterséges tenyésztése — — — — — — — — — —	131
Álczákat szülő bogárnem — — — — — — — — — —	131
A rákok regenerációja — — — — — — — — — —	132
Rovarálczák forró vízben — — — — — — — — — —	132
A rovarok hőmérséklete — — — — — — — — — —	151
Magyarország Hister-féléi — — — — — — — — — —	152
Rothschild bolhagyűjteménye — — — — — — — — — —	152
Tetű-pecsenye — — — — — — — — — —	152
Az új lepke-katalogus — — — — — — — — — —	153
Asopia farinalis — — — — — — — — — —	153
A rovarok erejéről — — — — — — — — — —	153
A rovarok és madarak viszonya az emberhez — — — — — — — — — —	173
A fenyőfa-arszlóról — — — — — — — — — —	173
Sajátságos ojtási mód — — — — — — — — — —	174
A szőlómoly irtása — — — — — — — — — —	174
A méhek életéből — — — — — — — — — —	174
Sáskajárás Kamerunban — — — — — — — — — —	174
A gyapjas pille irtása — — — — — — — — — —	175
A varjak hasznos volta — — — — — — — — — —	175
A fekete levéltetűről — — — — — — — — — —	175
A mimicry jelenségei hazai Hemipteráinknál — — — — — — — — — —	193
A rovarok tápláléka — — — — — — — — — —	194
A sellakot készítő Coccidák — — — — — — — — — —	194
A rovarok a nép gyógyászatában — — — — — — — — — —	195
A házi bolha — — — — — — — — — —	195
A hangyák lelki tehetségeiről — — — — — — — — — —	211
A méhek a nép hitében — — — — — — — — — —	212
A szitakötők álczái — — — — — — — — — —	212

Irodalom :

Hendel. Fr. , Revision der paläarkt. Sciomyziden. Dr. <i>Kertész Kálmántól</i>	22
Langhoffer A. , Mandibulae Dolichopodidarum A -tól — — — — — — — —	44
Csiki, E. , Catalogus Endomychidarum A.-tól — — — — — — — — — —	44
Schultze, A. Zur Kenntniss der Alldactylus-Arten. <i>Csiki Ernőtől</i> — — — —	65
— Bemerkungen zur Uebersicht der Coeliodes-Arten. <i>Csiki Ernőtől</i>	66
Daniel, K. , Bestimmungstabellen der europ. Koleopteren LII. <i>Csiki Ernőtől</i>	66

Ganglbauer , L. Die dalm.-herzegov. Amaurops-Arten. <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	87
— Zwei neue subterrane Rüsselkäfer. <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	88
— Die Arten der Gattung <i>Phaenotherium</i> . <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	88
Bernhauer , M. Neue Staphiliniden der pal. Fauna. <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	83
Müller J., Beschreib. neuer dalmat. Koleopteren <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	88
Daniel J. Zur Kenntniss einiger Pterostichus-Arten. <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	88
Attems C. Graf. Beitrag zur Myriopodenkunde. <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	109
— Synopsis der Geophiliden. <i>Csiki Ernötöl</i> — — — — —	109
Ganglbauer L. Die Rassen des <i>Laemostenus elegans</i> . <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	110
Daniel K. Das <i>Magdalis</i> -Subgenus <i>Panus</i> . <i>Csiki Ernötöl</i> — — — — —	110
Reitter E. Uebersicht der Gattung <i>Galeruca</i> . <i>Csiki Ernötöl</i> — — — — —	132
Petri , K. <i>Agabus regalis</i> , eine neue Art. <i>Csiki Ernötöl</i> — — — — —	132
— Einiges zur Synonymie des <i>Dorytomus armatus</i> . <i>Csiki Ernötöl</i>	132
Ganglbauer L. Beitr. zur Kenntniss der Gattung <i>Trechus</i> . <i>Csiki Ernötöl</i>	154
Neuburger W. Drei neue <i>Thais</i> -Aberrationen. <i>A. Aigner Lajostöl</i> — — —	154
Schultze , A. Paläaretische <i>Ceuthorrhynchinen</i> . <i>Csiki Ernötöl</i> — — — — —	175
— Varietäten-Reihe paläarct. <i>Ceuthorrhynchinen</i> . <i>Csiki E.-töl</i> — — —	175
A m. klr. állami <i>Rovartani Állomás</i> kiadványai — — — — —	176
Ganglbauer L. Systematisch-koleopterologische Studien. <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	195
— Bemerk. zu Kolbe »Zur Systematik der Koleopteren.« <i>Csiki E.</i>	197
Holdhaus , K. Beitr. z. Kenntn. der Gattung <i>Atomaria</i> . <i>Csiki Ernötöl</i> — — —	198

Index specierum.

Descriptiones novae.

Coleoptera.

- Psylliodes Wachsmanni* Csiki (Littorale hung.) pag. 40.
Otiorrhynchus Péterfii Mallász. (Hungaria) pag. 83. fig. t.
Judolia cerambyciformis ab. efasciata Csiki. (Hungaria) pag. 182.
Judolia cerambyciformis ab. transsylvanica Csiki. (Hungaria) pag. 182.

Ophidia.

- Méhelya* nov. nom. gen. (Grobbenia Poche nec Holdhaus) pag. 198.

Insecta.

a) Hymenoptera.

- Anthophora pilipes, retusa* 207. *Apis mellifica* 106. *Hemiteles fulvipes* 65.

b) Lepidoptera.

- Abraxas grossulariata, marginata, adustata* 99, *lassulata* 92. *Abrostola triplasia* 98, 189, *tripartita* 189, *Acalla variegana v. insignana* 94, *lipsiana* 133. *Acanthopsyche Zelleri* 40. *Acherontia Atropos* 39, 65, 107. *Adela Degeerella* 192. *Adopaea lineola, Actacon* 98, *Thaumas* 98, 188. *Aedia funesta* 39. *Agdistis paralia, tamaricis* 94, *meridionalis* 135, *staticis* 137. *Aglia tau* 39. *Aglossa pinguinalis* 99. *Agrotis augur, pronuba, speciosa, C-nigram, brunnea, primulae, plecta, simulans, lucipeta, exclamationis, corticea, ypsilon, crassa, prasina, occulta* 189. *strigula, signum, baja* 98, *Coilina* 114, 185, 189, *flavina* 92, *leucogaster* 112, *sectum* 196. *Acidalia consanguinaria, subsericeata, rubiginata, marginepunctata* 40. *metohiensis, cerventaria* 111. *marginepunctata v. pastoraria* 114. *ochrata, rufaria, moniliata, laevigata, dilutaria, inornata, incanata, ornata* 99, *similata, virgularia, deversaria, aversata, immorata, strigularia* 99, 190, *bisetata, fumata* 190. *Acompsia tripunctella* 193, v. *maculosella* 133. *Acontia lucida* 39, *luctuosa* 39, 98. *Acrobasis bithynella, fallouella* 94, *obliqua* 135, *glaucella* 136, *tumidana* 191. *Acrolepia assectella* 69. *Acronycta tridens* 98, *rumicis* 39, 98, *leporina, alni* 188, *euphorbiae* 33. *Alabonia bractella* 192. *Alispa angustella* 99. *Alucita baliodactyla, malacodactyla* 135, *spilodactyla* 136, *tetradactyla* 192. *Amoconia caecimacula* 189. *Amphidasis betularius* 40, 99, 191. *Amphipyra tragopogonis, pyramidea* 98. *Amphisa rhombicana* 94. *Amphitrix subcineatella* 93. *Anacampsis fulvistellata, remissella* 96, *albipalpella* 59. *Anaea phantes* 29. *Anarsia sparciella* 192. *Ancyrolomia tentaculella* 134, *pectinatella* 93. *Angerona prunaria* 99. *Antigastra catalaunalis* 94. *Antispila Rivillei* 136. *Apatura Iliades, Phryne, astasioides, Jole* 113, *Iris, Iliia* 97. *Aphantopus hyperanthus*, 98, 187. *Aphomia sociella* 99. *Aporia crataegi* 112, 186. *Araschnia Levana* varr. 97. *Arctia caja* 40, 106, *casta* 99. *Argynnis Jno* 97, *Dia, Latonia, Aglaja, Niobe, Paphia* 97, 187, ab. *Marillae* 111, *Euphrosine* 187, *Selene, Pandora* 113. *Argyresthia sorbiella* 95. *Argyritis libertinella* 135. *Aristotelia subdecurtella* 135, *brisella* 69, *decora-*

- tella 96. *Asopia farinalis* 153. *Asphalia ridens* 33. *Aspilates gilvaria* 99. *Asthena candidata* 99. *Atremaea lonchoptera* 69. *Augiades comma* 98, *sylvanus* 98, 188.
- Bastodaena** *Hellerella* 59. *Biston stratarius* v. *terrarius* 112. *Boarmia repandata*, *roboraria* 98, 191, *lichenaria*, *scienaria*, *crepuscularia* 99, *ribeata* 191. *Bombycia viminalis* 189. *Bombyx rubi* 106. *Borkhausenia praeditella*, *icterinella* 96. *Bruandella* 69, *stipella* 192. *Bradyrhoa cantenerella*, *confiniella*, *trarezella* 93. *Brahmea Ledereri* 92. *Bryotropha plebejella* 136. *Bucculatrix cristatella* 136.
- Cacoecia** *aeriferana* 59, 100, *piceana* 139. *Calamochrous acutellus* 68. *Calantica albella* 95, 135. *Callimorpha dominula* 99, 115, 191, *quadripunctata* 99. *Calophrys rubi* 187. *Calomcampa exoleta* 34. *Calophasia casta* 39. *Calpe capucina* 39. *Capua angustiorana* 136. *Caradrina quadripunctata* 98. *Carcharodus alceae* 39, 98. *Carposina berberidella* 95. *Caryatis viridis* 47. *Catephia alchymista* 39. *Catocala electa*, *nupta* 98, *promissa* 98, 189, *lupina* 92. *Caustoloma flavicaria* 99. *Cemiostoma zancleella* 137. *Cerostoma instabilella*, *strichonella*, *sculpturella* 95. *Chaerocampa elpe-nor* 39. *Chariclea Victorina* 39. *Choreutis Bjerkandrella* 135. *Chrysophanus virgaureae*, *Hippothoe* 98, *Dorilis* 39, 98, 187, *Phlaeas* 98, 113, 187, *Rutilus* 39, *Thersamon* 39, 98. *Cilix glaucata* 98. *Cledeobia angustalis* 69, 191. *Cloantha polyodon* 189. *Cnephasia Penziana* 100, *argentana* 192, *Wahlbomiana* 137, 192. *monochromana* 94, *longana* 135. *Cnoenonympha Iphis* 98, *Pamphilus* 39, 98, 112, 187, *Arcania* 187, *Leander* 39. *Coleophora echinella*, *craccella*, *gnaphalii* 69. *fuscadinella*, *musculella*, *versutella* 134. *Wockeella*, *fretella*, *pyrrhulipennella*, *lineolea*, *ciconiella* 135, *simillima* 136. *Calias Edusa* 39, *Hyale* 39, 97, 119 *Myrmidone* 111. *Conchylis simoniana*, *conjunctana*, *implicatana*. *roseofasciana* 95, *Ciliella* 100, *udana* 59, *zephyrana* 68, 95, 135, *moribundana* 136, *undulatana* 137. *griseana*, *cebrana*, *albipalpana*, *epiliana* 133, *ambignella* 174. *sanguinana* 192. *Coscinia striata* 40. *Cosmotriche potatoria* v. *berolinensis* 113, *quereifolia* v. *Hogeii*, *populifolia* v. *obscura* 114. *Cosmopteryx Druryella* 59, *liengella* 69, *eximia* 137. *Cossus balearicus* 20, 11, *tebrea* 111, *cossus* 91. *Crambus dalmatinellus*, *languedellus*, *monotaeniellus* v. *vectifer* 93, *pyramidellus* 58, *hortuellus* 133, 191, *paleatellus* 134. *chrysonuchellus*, *Culmellus* 99, *partellus* 99, 101, *myelius*, *dametellus*, *pratellus*, *pas-cuellus* 191. *Crocallis elnguaria* 99. *Crocidosema plebejana* 95. *Cryptoblabes bistriga* 58. *Cucullia umbratica* 39, 98, 189, *campanulae* 98, *formosa* 90, *celsiae* 92, *Cyaniris Argiolus* 98, *Cybolonica nemausalis*, *lutosalis* 94, *Cymatophora duplaris* 190.
- Danais** *Chryssippes* 47. *Dasycephala modesta* 92. *Dasychira pudibunda* 98. *Dectocera pendolimbella* 68, *Deilephila euphorbiae* 39, 46, *nerii*, *elpe-nor* 46. *Deilinia pusaria* 99, 190, *exanthemata* 190. *Deiopeia pulchella*, *ornatrix* 119. *Demas coryli* 188. *Depressaria irrorata*, *squamosa*, *rutana*, *amanticella*, *crassiventrella*, *pariella*, *venesella*, *tenebricosa*, *Douglassolla*, *hirtipalpis* 96, *Uhrykella* 128. *atomella*, *subpropinquella* 135, *asperella* 137. *Diacrisia Sanio* 99. *Dianthoecia luteago* 189. *Dichelia hyerana* 94. *gnomana* 100. *Dichonia aprilina* 33. *Dicranura vinula* 188. *Dilinia tiliae* 39, 113. *Dioryctria mendacella* 93, 137. *pineae* 137, *abietella* 191. *Diplodoma adpersella* 134. *Dismorphia Orise* 29. *Dolsehallia bisaltide*, *nacar* 29. *Drepana harpagula* 188. *Drymonia trimacula* 188. *Dysauxes punctata* 40, *ancilla* 99.
- Eccoppia** *effractella* 99. *Elachista consortella* 135, *abidella* 59, *Heringi* 69. *Ellopija prosapiaria* 115, 190. *Elymnias undularis* 47. *Ematurgia atomaria* 191. *Emmelia trabealis* 98. *Endotricha flammealis* 99, 191. *Endrosis lacteella* 192. *Ennomos quercinaria* 99. *Epermenia petrusella*, *nigrostriatella* 69, *daucella* 137. *Ephesia inductella*, *infinatella*, *rapidella* 93, *semirula* 134, *calidella* 136. *Ephyra punctaria* 99, *linearia* 190. *Epiblema comulana*, *simpsoniana*, *cnicolana* 69. *agrestana*, *al-bumana*. *fervidana*, *commodestana*, *nigricana*, *obscurana* 95, *hepaticana* 137, *tedella* 192. *Epidaunia transversariella*, *strigosa*, *pudicella* 93,

- Epinephele Jurtina 39, 98, 187, Lycaon 98, 187, Tithonus 39. Epinenoria cespitis 189. Epione apicaria 98. Epischnia cretacea, leucoloma 93, Boisduvaliella 68. Epitheetis Mouffletella 59. Erastria oblitterata, venustata 39. Erebia Epiphron, Melampus, Mnestra, Pharte, Manto, Oeme, Stygne, Evias, Nerine, Pronoë, Goante, Gorge, Lappona, Tyn-darus 146—48, 165—69, Melas 115, 146, 166. Aethiops, Ligea, Euryale 97, 148, 169, 187, Medusa 146, 166, 187, Eromene Ramburiella, superbella, ocella 134. Etiella Zinckenella 125. Eublimma arcuinna 98. Eubolia arenacearia 40, 97, murinaria 97. Euchloë cardamines 113, 186. Euclydia glyphica 98, mi 189. triquetra 39. Eulia cupressana 94, rhodo-phana 135, ministrana 192. Euplexia lucipara 189. Euplocamus mone-tellus 60, anthracinalis 60. Euproctis chrysoorrhoea 25, 106, 113, 188. Eurrhypara urtica 99. Eurymene dolabiararia 99. Euxanthus meridiana 95, Parreysiana 134. Euzophera osseatella 68, bigella 93, Evergestis caesialis 94, estimalis 99. Evetria turionana 68.
- Fidonia** fasciolaria 40, piniaria 173.
- Gelechia** maculatella, junctella, Fischeriella 69, terebinthinella 96, tricolorella 133, fraternella, marmorea 135, proximella 192. Glyphodes unionalis 135. Gnophos variegata 32, 112, furvata 40, ambigua 191. Gnophria rubricollis 191. Gonodontis bidentata 191. Gonopteryx rhaani 97, 186. Cleopatra 111. Gracillaria onustella 60, syringella 65, rufipennis 69, Grapholitha corollana, graeca, selenana 95, conformana 69, nebritana 125, internana 135, gemmiferana 192.
- Habrosyne** derasa 190. Hadena ochroleuca, secalis ab. nictitans 98, adusta, urea, monoglypha, lateritia 189, eriopoda 92. Heliothis dipsacae 98, 173. Heliozela sericiella 135. Hellula undalis 135. Hemaris scabiosae 98. Hepialus humilis, hecta 191, sylvina 40. Herculia fulvotibialis 94, rubidalis 89. Hermina derivalis 39, 98, 190, tentacularia 98, 130. Hesperia carthami, orbifer 98, Alveus, malvae 98, 188, sidae 39. Heterogenea asella 191. Heterogynis penella 112. Homoeosoma subalbatella 93. Hydrilla glu-teosa 98. Hydroecia nictitans 98. Hydrocampa stagnata 191. Hyloicus pinastri 188. Hylophila prasinana 191. Hypena proboscidalis 98, 190, rostralis 98, 114. Hypochalcia decorella 68, griseovenella 134. Hypo-gymna morio 188, Hypolimnas Misippus 47. Hypoplectis adpersaria 99. Hypsotropa vulneratella 93. Hyppa rectilinea 189.
- Jno globulariae** 99, statices, ampelophaga 191.
- Kallima** paralleta, inachis 29.
- Lampides** boeticus 124, Larentia frustata 32, variata, ocellata, fluctuata, galiata, rivata, alchemillata, comitata 99, caesiata 114, 190. truncata, taeniata, cambrica, montanata, uidentaria, pomoeraria, designata, unangulata, albicillata, hastata, albulata, testaceata, oblite-rata, autumnalis, silaceata, corylata 190. truiata, candidata, tersata 40, bilineata 40, 99, 190, dotata, sociata, ferrugata, luga-brata 99, 190. Lasiocampa quercifolia 34, quercus 113, 188. Lep-tidia sinapis, v. lathyri, v. diniensis, ab. erysimi 97, 196. Leucania conigera 98, L-album, vitellina 189, Andereggi 112. Leucanitis stolidia 39. Limenitis Sibylla 97. Lita ocellatella, gallincolella, Fischeriella, cisti 96, sestericiella 59. Lithocolletis helianthemella, tenella, dubitella, connexella 135, parisiella, scopariella 69, carpinicolella 134. Lithosia lurideola 99, complana 99, 191, deplana 191, caniola 40, eereola 115. Lithostege griseata v. obscurata 114, farinata 40. Lophopteryx came-lina 188. Lozopera bilbaeniss 94, flagellana 136. Lucesia virens, v. immacuata 98. Luffia lapidella 137. Lycaena Argyrognomon, Onion, Astrarche, Hylas, Meleager, Corydon, minima, Alcon, Arion, Argiades, Argus, Semiargus 98, 188. Semiargus v. Spadae, Anteros 114, Jearus 39, 93, Bellargus 39, Jolas 124. Lydia lutsignella 93. Lygris reticulata 190, prunata 40. Lyonetia Clerkella 136. Lythria purpuraria 99, 114, 141.
- Macroglossa** stellatarum 130, 188. Macrothylacia rubi 98. Malacosoma neus-tria 188. Mamestra leucophaea, persicariae, genistae, trifolii 98, bras-sicae, dissimilis, dentina 98, 189, glauca 114. tincta, nebulosa, albi-

- colon, oleracea, contigua, pisi 189. Meessia vinctella 136, Leopoldella 137. Megacraspedus subdolellus, lanceolellus 96. Megasis nubigerella 93. Melanargia Galatea 97, 187. Melitaea Phoebe 97, Athalia 97, 187, Dyclina 97, Aurelia 113, Didyma 39, 97, 111, Trivia 39, 97. Mesotrosta signalis 199. Metallosticha nigrocyanella 93. Metasia suppannalis, corsicalis 135, ophialis 99, carnealis 94. Metopsilus porcellinus 98. Metrocampa margaritaria 40, 190. Metzneria torridella, s-laginella 95. Mitochrista mlinata 99. Miana strigilis, captiuncula 189. Minoa murinata 190. Myeloides umbratella 94. Myrmecozela danubiella 137.
- Narycia astrella 60. Nemeobius Lucina 98. Nemophora pilulella, motaxella 192. Nemoria viridata, pulmentaria 98, porrinata 98, 190. Nemotois metallicus 100, 192. Nephopteryx serraticornella 68, albicilla 58, insignella 93. Nepticula seriopeza 137, centifoliella 136. Neptis Lucilla 90, 97, 187, Aceris 97. Noctuelia floralis 135, v. stigialis, isatidalis 94. Nola cuculatella 40. Notocoelia junctana 69, roborana 135. Notodonta ziczac, dromedarius, itrophus 188. Nudaria mundana 99. Nymphula rivulalis 33.
- Odezia atrata 40. Oecophora sulphurella 139. Oeneis Tarpeja 119. Oeonistis quadra 99. Olethreutes lacunana 100, 192, salicella, sauciana, palustrana, rivulana, urticana, bipunctana 192, hercyniana 68, sororculana 15, 135, dimidiana 133. Oreobius gracilis 66. Orgyia antiqua 98. Orneodes cymatodactyla 68, palodactyla 94. Ornix interruptella 135. Oeneria dispar 98, 113, 175, 188, 193, monacha 98. Ortholitha cervinata, bipunctaria 99, limitata 99, 190, plumbaria 190. Orthosia laevis 189. Oxybia transversella 134. Oxyptilus distans v. laetus 133.
- Paltodora Kestersteiniella, lineatella 135, anthemidella 59. Pamene fimbriana 59. Pamone juliana, ochsenheimeriana 95. Panthea coenobita 188. Papilio Podalirius 97, 115, Machaon 97, 112, 186. Paradoxus oyridellus 95. Parasemia plantaginis 191. Pararge Egeria v. egerides, megarua 39, 98, 187, Hieria 39, Maera 98, 187, Achina 119. Parascotta fuliginaria 189. Parmassius Apollo 97, 112, 119. Pelaea ramalis 94. Pelatea Klugiana 89. Pericallia matronula 191. Perigrapha cincta 33. Phalera bucephala 34, 188. Phasiane glarearia 99. Pheosia tremula 98, dictaeoides 188. Phlogophora scita 189. Phlyctaenodes palealis 99, verticalis, sticticalis 99, 192, virescalis, comptalis 135. Phragmatobia fuliginosa 99, 191. Phycita illyriella 94. Pieris brassicae 97, 112, 186. napi v. napaeae 97, 186, v. bryoniae 186, Daflidice 39, 97, Chlorodice 92. Pionia pandalis 99, 192, fulvalis, ferrugalis, deceptitalis, olivalis 192, dispunctalis 59, stachidalis 113, fimbriatals 135. Platyptilia nemoralis 191. Platytes carectellus 93. Pleurota filigerella, amaniella 96. Plusia gamma 39, 189, pulchrina 189, Emichi 92, chrysis 98, 114, 189, jota 98. Plutella Hufnagelii 95. Pogonophorus spinibarbis, fulvibarbis, montanus, rufomarginatus, nitidus 66. Polia nigrocincta 33, chi 189. Polychrosis fuligana, littoralis 135. Polygonia C-album 91, 187, v. Hutchinsoni 97. Porthes a similis 98, 188. Pristophora florella 93. Prothymia viridaria 98, 189, Prothymia viridaria 199. Psammotis hyalinalis 99, 191. Psecadia flavianella 96, aurifluella 135. Pseudophia Tirhaea 112, lunaris 39. Psilura monacha 106. Psorora Dabliella 134. Pterogon Gorgoniades 113. Pterophorus monodactyla, osteodactyla 100, 192, constanti 63. Ptochenusa osseella 136, littorella 96, pauperella 135. Pygaera anachoreta 188. Pyrameis Atalanta 97, 187, Cardui 39, 97, 119, 148, 183, Huntera 119. Pyrausta sambucalis, perlucidalis, aurata 99, fuscalis, purpuralis 99, 192, aerealis, porphyralis 133, 192, accolalis 68, flavalis v. lutealis, cespitalis v. intermediaris, 133, diffusalis 135, asinalis 186. Pyrrhia umbra 189.
- Rhinosis cervinella 96. Rhodostrophia viticaria 99, 114, Calabrarica 40, 112. Roeslerstammia pronubella 69. Rusina umbratica 189.
- Salebria amoenella 135, albariella 136, semirubella 99, 191. Scardia tessulata 192. Scirtopoda saltatricella 135. Scodana favillacearia, conspersaria 40. Scoparia crataegella 99, ambigua 191, cembrae 58, plexella 68, manifestella 94. Scopelosoma satellitia v. brunnea 114. Scotosia rhamnata 99. Scythris dissimilella, acanthella 97. fal-

- lacella, fuscoaenea 134, subaerariella, bifisella 6', chenopodiella 136. *Saturnia pyri* 39, 106, hybrida major, media 114, *Satyrus Arethusa* 98, 119, *Circe* 34, *Statilinus* 34, *Hermione* 34, 98, *Briseis*, *Semele*. *Dryas* 98. *Semasia hypericana* 192. *Semiothisa signaria* 191. *Semnia auritalis* 47. *Sesia culiciformis*, *leucopsiformis*, *chrysidiformis* 40, *tipuliformis* 99. *Siderone strigosus* 29. *Siona decussata* 40. *Smerinthus populi* 98, 188, *ocellata* 188. *Solenobia Mannii*, *triquetrella* 60. *Sophronia consanguinella* 134. *Sphinx convolvuli* 120. *Spilosoma menthastri* 99, 191. *urticae* 191. *Spintherops spectrum* v. *Phantasma* 112. *Stagmatophora Grabowiella* 136, *extremella* 137. *Stathmopoda Guerini* 97. *Stauropus fagi* 98, 188. *Steganotycha rubiginosana* 59. *Stemmaphora combustalis* 135. *Stenolechia gemmella* 96. *Stenoptilia bipunctidactyla* 135, *pterodactyla* 100. *Sterria sacraria* 40. *Stilpnotia salicis* 188. *Swammerdamia caesiella* 69. *Sylocta ruralis* 99, 191. *Symmoca designatella*, *undecimpunctella*, *pallida* 96. *Syntomis Phegea* 99, 115.
- Taenioampa rorida* 92. *Togostoma comparalis* 135. *Telesilla amethystina* 39. *Tephroclystia pyreneata*, *denotata*, *cauchyata* 115, *unedonata*, *Mnemosynata* 112. *Tephronia oppositaria* 112. *Thais Polyxena* 154, v. *bella* 115. *Thalera fimbrialis* 98, v. *albata* 114. *Thalpochares pannonica* 86, *velox* 39. *Thamnomoma brunneata* 99. *Thanaos Fages* 98. *Thecla spini*, *w-album*, *acaciae*, 98, *ihcis* 98, 113. *Therapis evonymaria* 99. *Thyaira batis* 190. *Thyridia psidii* 29. *Timandra amata* 99, 190. *Tinea granulata* 69, *inquinatella* 137, *fulvimitrella* 192. *Tineola murariella* 137. *Titanio polhnaalis* 99, v. *guturalis* 94. *Tortrix Loefflingana* v. *ectypana* 133, *rogana* 134, *viburnana* 192. *Toxocampa viciae* 98. *Trichoptilus sicelota*, v. *onomidis* 94.
- Valeria oleagina* 33. *Vanessa urticae* 97, 111, *Antiopa* 99, *polychloros* 187, *Levana* 123, *jo* 97, 106, 187. *Vernia macularia* 191.
- Xeropathia Novaki* 96. *Xylina lapidea* 111, v. *cupressivora* 112. *Xystophora tenuella*, *striatopunctella*, *nomadella*, *lutulentella* 96.
- Ypnomeuta egregiellus*, *mahelebellus* 95, *plumbella* 100. *Ypsolophus limosellus* 134.
- Zanclonathia tarsiplumalis* 98, 189. *Zygaena purpuralis*, *brizae*, *scabiosae*, *achillae*, *angelicae*, *Ephialtes* var., *carniolica* 99, *lonicerae*, *exulans* 191, *filipindulae* 99, 191. *punctum* v. *contamneoides* 115, *dalmatina*, *Orion* 112. *Zephyrus quercus* 98, *betulae* 39, 98.

c) Diptera.

- Dichrochira pectorosa* 22. *Ditaenia Lichtwardti* 22.
Pulex irritans, *serraticeps* 195.
Sciomyza appendiculata, *sondidata*, *Bezzii* 22.

d) Coleoptera.

- Abax parallelus*, *carinatus*, *Schüppeli* v. *Rendschmidtii* 81, *ater* 209. *Acalles denticollis*, *validus* 127. *Acmacops collaris*, v. *nigricollis*, *septentrionis*, v. *simplonica* 117, *pratensis* 117, 185, 210. *Adaha* 11-notata 156. *Adonia variegata* 85, 210. *Aloxus obscurus* v. *vitis* 176. *Aegosoma scubricorne* 78. *Agabus nitidus* 126, *regalis*, *Solieri* 132. *Agapanthia vilosoviridescens* 84. *Agathidium badium* 127. *Agrotodes pilosus* 82. *Akmerus Schäfferi* 105. *Alaocyba Holdnausi* 86. *Aleochara erythroptera* 82. *Allodactylus exiguus*, *affinis*, *asperatus* 66. *Alphus triguttatus* 84. *Amara eomunis*, *curta* 81. *Amaurops Breitu*, *leptoderina* 87. *Amaurorrhinus Paganettii* 88. *Amischa talpa*, *validiuscula* 82. *Anaspis frontalis*, *rufilabris*, *subtilis* 83, *pulicaria*, *melanostoma* 210. *Amsodactylus bimotatus*, v. *spuraticornis*, *nemorivagus* 81. *Anophthalmus Mallaszii* 81. *Anoplodera rufipes*, *sexguttata*, v. *exclamationis*, *nigriflava* 140. *Antherophagus nigricornis* 127. *Anthobium longipenne*, *palligerum* 82. *Anthonomus sorbi* 123, *Chevrolati*, *pomorum* 127. *Anthophagus bicornis*,

- alpinus, alpestris 82. Aphodius fossor, haemorrhoidalis, lividus 82, depressus 82, 209, rufipes 209. Apion punctigerum 84, subulatum 126. Aphthona euphorbiae 85. Asclera sanguinicollis 185. 210. coerulea 127, 210. Asenum striatum 210. Astilbus canaliculatus 127. Atheta crassicornis 127. Athous scrutator 209, subfuscus 82, 210. Atomaria fimetarii, grandicollis, cognata, analis 198, gibbula 127, 198, pusilla 127. Attelabus coryli 84.
- B. lanobius salicivorus 84. Bathyscia issensis 88. Batophila rubi 85. Bembidion lampros, ustulatum, monticola, Millerianum, assimile, biguttatum 81, jordanense 152, Bolitobius lunulatus, pygmaeus 127. Bolitochara obliqua 127. Bostrychus capucinus 18. Bothrioderes contractus 126. Brachynus psophia 81. Brachypterus urticae 82. Bryocharis cernua v. meridarius 82. Buprestis rustica 209. Byrrhus striatus 210. Byturus fumatus 127.
- Coelocentrus impressopunctatus 126. Caenoptera minor 84, 206, umbellatarum, Kiesenwetteri 206, 210. Calathus fuscipes, v. punctipennis, erratus, fuscus, melanocephalus 81. Calosoma inquistor 209. Cantharis pulicaria, pellucida, lateralis 83, fusca 83, 210, Erichsoni, rustica, livida 210. Carabus coriaceus v. rugifer, intricatus, procerus v. Pruneri, convexus 81, clathratus avaraniensis, granulatus, paludicola 88, violacea 81, v. Méhelyi 209, glabratus, auronitens v. Escheri 81, 208. Cassida viridis, ferruginea, nebulosa 85, subferruginea 127, murraea 210. Cerylon ferrugineum 127. Cetonia aurata 209. Ceuthorrhynchus interjectus, suturalba, Henschii 175, cochlearae v. monticola 176, puncticollis, contractus, millefolii 127. Chiloneus asperatus 84. Chrysomela marscitica, globosa, polita 85. Cicindela soluta v. violacea, v. Kraatzi, v. nigra 125, silvicola 209. Cidnorrhinus Kaufmanni 66. Cis nitidus 127. Clytanthus sartor 84. Clytra 4-punctata 85. Coccinella 5-punctata 65, conglobata 85, 7-punctata 85, 210. Coeliodes 4-maculatus 84. Conurus littoreus 126, pubescens 127, Copris lunaris 82. Corticaria serrata 127. Corticeus castaneus 83. Cortodera humeralis, v. suturalis, villosa, holosericea v. velutina, Birnbacheri, v. rubripes 138. Cryptarcha strigata 127. Cryptocephalus bipunctatus, sericeus, violaceus, flavipes 85, aureolus, hypochoeridis, nitidulus, pygmaeus 210. Cryptophagus scanicus 127. Cychrus rostratus 209, v. elongatus 81. Cyminidis humeralis, cingulata 127. Cynegetis impunctata 126.
- Danacea pallipes 83. Dasytus plumbeus 83, niger 210. Diaperis boleti 83. Dictyopterus rubens 83. Diphylus frater 127. Dolopius marginatus 82, 210. Donacia bicolora 85. Dorytomus Dejeani 127, armatus, tremulae 132. Dromius quadrimaculatus 127. Dryocoetes autographus 210.
- Elater nigrinus 82. Endomychus coccineus 82, th racicus 82, 209. Enicmus minutus, transversus 127. Enneadesmus trispinosus 20. Eपुरaea desemm-guttata 82. Ergates faber 78. Euconnus pubicollis 127. Eusomus ovulum 82. Evodinus interrogationis, v. marginellus, v. nigrescens, v. signatus 116.
- Formicomus pedestris 127.
- Galeruca tanacetii 85, Dahli 132. Galerucella calmarierensis 85. Gaurotes virginea 210, v. thalassina, excellens 116. Geotrupes stercorarius sylvestris 82, sylvaticus, vernalis 209. Gnorimus nobilis 209. Grammoptera ustulata, ruficornis, variegata 205. Gymnetron beccabungae 84, villosulum 127.
- Haltica fruticola 185, 210. Halycia 14-guttata 89. Harpalus aeneus 81, 209, tardus 126. Homalopia erythroptera 82. Homorosoma validirostris 66. Hydroponus planus 127. Hylastes cunicularius 210. Hylobius abietis 84, 210. Hyletripes bajulus 84. Hypera oxalidis v. ovalis, adspersa 89, velutina 210. Hypulus bifasciatus 127.
- Ilybius fuliginosus 126. Ips typographus 210.
- Iudolia sexmaculata, cerambyciformis, v. efasciata, v. transsylvanica, erratica, v. septemsignata, v. erythrura 112.
- Laemophloeus monilis v. bucephalus, nigricollis 126. Laemostenus elegans cavicola 110. Lampyris noctiluca 210. Laria pisorum, seminaria 127.

- Larinus turbinatus* 84, 210. *Lathrimaeum atrocephalum* 127. *Lathrobium castaneipenne* 126. *Leistidius piceus*, *alpicola* 66. *Leistotrophus murinus* 82. *Leistus ferrugineus*, *rufescens* 66, *piceus* 81, *rufomarginatus* 126. *Lema lichenis* 127. *Leptorrhadium illyricum* 104. *Leptura livida* 84, v. *bicarinata*, *unipunctata*, *adusta*, *imitatrix*, *maculicornis*, *virens*, v. *fuscopubens*, *pallens*, *tesserula*, v. *impunctata*, *fulva*, *erythroptera*, *rufa*, *scutellata*, v. *ochraceipennis*, *cordigera*, *sanguinolenta* 164, 210, *dubia* 210, v. *limbata*, v. *triangulifera*, v. *Starcki*, v. *Chamomillae* 161—66, *nigra* 84, *rubra* 161, 210, *cerambyciformis*, *sexmaculata* *quadri-fasciata*, *bifasciata* 210. *Lestera longelytrata* 127. *Letzneria lineata* 140. *Lichenophanes varius* 18. *Liodes dubia* 127. *Liosoma deflexum* 84. *Lixus myagri* 84. *Lochmaea crataegi* 85. *Longitarsus exoletus* 127. *Ludius sjaelandicus* v. *assimilis*, *aeneus* 210, v. *germanus*, *latus* 82. *Luperus nigrofasciatus* 85. *Lygistorpiter sanguineus* 210.
- Macrotoma** *scutellaris* 78. *Magdalis exarata*, *barbicornis* 110, *mixta*, *quercicola*, *violacea*, *opaca* 110, 152, *ruficornis* 84. *Malachus aeneus* 210. *Medon Brancsiki* 127. *Melandrya caraboides* 126. *Melanophthalma gibbosa* 127. *Melanotus castanipes* 209. *Meligethes brassicae* 82, 127, *obscurus*, *ovatus* 127. *Meloë brevicollis* 127. *Melolontha vulgaris* 209. *Miarus campanulae* 84. *Molops ovipennis* 126. *Monohammus sartor* 210. *Mordella fasciata* 83, *aculeata* 210. *Mordellistena abdominalis* 83, 127. *Mycetaea hirta* 82. *Mycetophagus fulvicollis* 127. *Mycetoporus splendens*, *clavicornis* 127. *Myrmedonia humeralis* 127.
- Nanophyes** *annulatus* 126. *Nebria brevicollis* 209. *Necrophorus vespilloides* 82, 209. *Necydalis ulmi*, *major* 206. *Neuraphes angulatus* 127. *Nitidula bipunctata* 82, *rufipes* 127. *Nivellia sanguinosa* 140. *Notiophilus biguttatus* 81.
- Ocyptus** *nitens*, *picipennis* 82, *oiens* 127. *Oedemera podagrariae* 83, 210, *sabulata* 83, *virescens* 210. *Omalium caesum* 127. *Omosita discoidea* 127. *Oncotylus decolor* 65. *Oniticellus fulvus* 82. *Onthophagus taurus* 82; *nuchicornis* 82, 209, *lemur*, *ovatus* 82. *Opatrum sabalosum* 83, 176. *Opetiopalpus scutellaris* 127. *Ophonus pubescens* 81, 209. *griseus*, *calceatus* 209. *Orchestes quercus*, *fagi* 84, *populi* 210. *Orina vittigera*, *calaciae*, *gloriosa*, *tristis* 131, *alpestris* 210. *Orsodacne lineola* ab. *flava* 127. *Ostoma grossum*, *ferrugineum* 82. *Otiorrhynchus pulverulentus*, *dives*, *Péterfii* 83, *corvus*, *obsidianus* 210. *Oxymirus cursor*, ab. *noctis*, ab. *Verneuli* 104. *Oxyomus sylvestris* 127. *Oxytelus rugosus* 82, *complanatus*, *tetracarinatus* 127.
- Pachyta** *Lamed* 105, 145, 210, *quadrimaculata* 105, 210, ab. *bimaculata* 105. *Pedilophorus aeneus* 209. *Peltis atrata* 209. *Phaenotherium Zellichi* 88. *Philonthus debilis*, *concinus*, *varius*, *decorus*, *cruentatus*, *fulvipes*, *agilis* 82, *aeneus*, *ebeninus*, *femoralis* 127. *Phyllobius transsylvanicus* 210. *Phyllosecta vitellinae* 126. *Phyllopertha horticola* 209, v. *nigropicea* 82. *Phylodrepa puberula* 88. *Phytoecia coerulescens* 84. *Pidonia lurida* 61, 210, v. *Ganglbaueri* 63, 139. *Plagioderma versicolora* 127. *Plateumaris consimilis* 85, 210. *Platyedema Dejeani* 127. *Platyderus rufus* 126. *Platynaspis luteorubra* 85. *Platynus assimilis* 126, 209, *sempunctatus* 209. *Plocionus pallens* 126. *Podabrus alpinus* 83, 210. *Poecilus lepidus* *coerulescens* 81, *cupreus*, v. *erythropus* 126. *Pogonocherus fasciculatus* 210. *Polydrusus amoenus* 210. *Prionus coriarius* 77. *Protinus brachypterus* 127. *Psammodes sulcicollis* 82. *Pseudocistela ceramboides* v. *serrata* 126. *Pseudopelta thoracica* 82. *Psoa viennensis*, *sanguinea* 17. *Psylliodes chrysocephala* 127. *Wachsmanni* 40, 152, *luteola* 40. *Pterostichus rufitarsis*, *melas*, *hungaricus*, *foveolatus* v. *interruptestriatus*. *Etelkai* 81. *maurus* 88, *strenuus* 126, *niger*, *nigrita* 81, 209, *oblongopunctatus*, *diligens*, *tenuimarginatus* 209. *Ptinus lur* 127.
- Quedius** *boops* 82, *cinctus*, *limbatus* 127.
- Rantus** *notatus* 127. *Rhagium inquisitor*, *bifasciatum*, ab. *unifasciatum*, *sycophanta* 103, *mordax* 102, 210. *Rhagonycha testacea* 83, *pilosa*, *fulva*, *femoralis* 210. *Rhamnusium bicolor*, ab. *glaucopterum*, *graecum* 103.

- Rhinoncus perpendicularis 84. Rhynchites betulae 84. Rizophagus dispar 82. Rosalia alpina 210.
- Sacium brunneum 127. Saperda scalaris 210. Saprinus nitidulus 127. Scaphidium quadriauculatum 127. Schistoceros bimaculatus 19. Scobicia Chevrieri 19. Scymnus interruptus 127. Silpha obscura 82. Silvanus unidentatus 127. Sinoxylon sexdentatum, perforans 20. Sitona tibialis 84, 127, nigricornis, arator 127. Serica brunnea 209. Sericus brunneus 210. Smicronyx Reichi 127. Sphaerosoma globosum 127. Sphodrus exaratus 110. Spondylis buprestoides 76. St. phyllinus chalconcephalus 127. Stenolophus teutonius 126. Stenus bipunctatus 82, similis 82, 127, ater 127. Stephanopachys substriatus 17. Stilicus orbiculatus 127. Stomis pumicatus 81. Sirangalia nigripes etc. 200. Subcoccinella 24-punctata 85.
- Tachinus rufipes 82, laticollis 82, 127, humeralis 185, 209. Tachyporus solutus chrysomelinus 82, 127, nitidulus 127. Tanymeceus palliatus 84. Tenebrio obscurus 83. Timarcha rugulosa 85. Toxotus meridianus, ab. geniculatus, ab. laevis, ab. chrysogaster, quercus, ab. discolor 104—5. Tragosoma depsarium 78. Trechus cardioderus, palpalis, Milleri, ochreateus quadristriatus 126. Trichius fasciatus 209. Trichodes apiarius 210. Trimmium brevicorne 127. Trixagus tomentosus 82. Trixagus tomentosus 209. Trogophloeus Zellichi 88. Tropideres sepicola 127. Trox sabulosus 127. Tychius tomentosus 84.
- Xantholinus punctulatus, decorus 127. Xylonites retusus 19. Xylosteus Spinolae 104.

e) Hemiptera.

- Anthocoris nemorum 211. Aphis papaveris, fabae 195. Aphrophora alni 211. Athysanus striola 211.
- Calocoris fulvomaculatus 211. Centrotus cornutus 211. Cicadula 6 notata 211. Corizus crassicornis 211.
- Delphax striatalia 211. Deltoccephalus pulicaris, striatus, abdominalis, ensatus, 211, quadrivirgatus 185, 211. Dolycoris baccarum 211. Dorycephalus Baeri 194.
- Eucanthus interruptus 211.
- Gnathodus punctatus 211.
- Leptopterna dolabrata 211. Lygus Kalmii, pastinacae, pratensis v. campestris 211.
- Miris calcaratus, laevigatus holsatus 211.
- Nabis flavomargucatar 211.
- Odontoplatys bidentulus 211.
- Ptyelus spumarius 211.
- Stiroma affinis 211. Syromastis marginatus 210.
- Tamnotettix simplex 211. Tettugonia viridis 211. Therapha Hyoscyami 211. Thyphlocyba rosae 65. Triephora vulnerata 211. Tropicoris rufipes 65.

f) Orthoptera.

- Barbitistes Ocskayi 33.
- Chelidura acantopygia 210. Chrysorhron brachypterus 35.
- Locusta viridissima 210
- Mantis religiosa, argentana 177.
- Orphanica denticauda 210.
- Pezotettix Schmidtii 185, 210. Phyllium scythe, siccifolium 30.
- Stagmomantis Carolinae 177. Stenobothrus crassipes 35, viridulus 210.

g) Neuroptera.

- Ephemera vulgata 87.
- Limnophilus decipiens, vibex 65.

h) **A r a c h n a c a.**

Trombidium holosericeum 65.

i) **M y r i o p o d a.**

Brachydesmus spinosus 109.

Chaetechelyne vesuviana 109. *Cylindroiulus Deubelii*, *hyperocheus* 109.

Dignathodon microcephalum 109.

Geopbilus linearis, *arenarius*, *electricus*, *proximus*, *ormanyensis*, *longicornis*, *flavidus*, *ferrugineus* 109. *Glomeris prominens* 109.

Henia bicarinata, *illyrica* 109. *Himantarium gabrielis* 109.

Lithobius dubius, *latus*, *podokes* 109.

Mecistocephalus carniolensis 109.

Schendyla montana, *nemorensis* 109. *Scolioplanes acuminatus*, *crasipes* 109.

Unciger foetidus v. *transsilvanicus* 109.

Loose und Centurien exotischer Insekten

(mit vielen Schaustücken und Seltenheiten, vorzüglich bestimmt, und erhalten, die Schmetterlinge und Libellen in Düten):

100	Käfer in ca. 50 Arten von	Bolivia (Yungas de la Paz, 100 m.)	Mk. 15.—
100	» » » 50 » »	Nord-Indien (Darjeeling, Assam.)	» 12.—
100	» » » 50 » »	Nord-Borneo (Kinabalu)	» 15.—
100	» » » 50 » »	Deutsch Ost-Afrika (Tanga, Tangamjika-See, Usaramo etc.)	» 12.—
100	» » » 50 » »	Deutsch-Ost Afrika (Nguelo, Usambara)	» 12.—
	50 Orthoptera aller Ordnungen und Gegenden		» 15.—
	100 Wanzen » » » »		» 15.—
	100 Homoptera » » » »		» 10.—
	100 Hymenoptera » » » »		» 15.—
	diese nur theilweise bestimmt!		
50	Libellen verschiedener Gegenden		» 10.—
50	Schmetterlinge von Bolivia mit <i>Papilio servillei bolivianus</i> , <i>harmodius</i> , <i>Catopsilia menippe</i> , <i>Catagramma aegina</i> , <i>Callithea lepicari</i> , <i>Morpho deidamia</i> , femer <i>Ancylimis</i> , <i>Diorhina</i> etc. etc.		» 20.—
50	Stück wie vorher mit dem riesigen opalfarbigem <i>Morpho godartii</i>		» 30.—
40	schöne <i>Papilio</i> mit <i>servillei</i> , <i>harmodius</i> , <i>leucaspis</i> , <i>ascalaphus</i> , <i>milon</i> , <i>dasarada</i> , <i>paris</i> , <i>iswara sataspes</i> , <i>gigon</i> , <i>fuscuscastaneus</i> , <i>polyphontes</i> , <i>nicanor</i> , <i>peranthus</i> etc.		» 18.—
	dto mit <i>Papilio lenaeus</i> oder <i>blumei</i>		» 24.—
	dto mit » <i>androcles</i>		» 28.—
10	feine Morphiden und Brassoliden mit <i>M. amathonte</i> , <i>didius</i> , <i>deidamia</i> , <i>achilles</i> , <i>achillides</i> etc.		» 20.—
	dto mit <i>Morpho godartii</i>		» 30.—
	<i>Actias isis</i> (phänomenales Thier) Mk. 25.—, <i>Eligma latepicta</i> (schönste Arctide von Afrika) Mk. 6.—, <i>Agrias lugens</i> (herrlich) Mk. 25.—, <i>Papilio ascalaphus</i> (Rie-en) Mk. 2.—. Ornithoptera <i>priamus</i> Stammform (gezogen!) ♂ u. ♀ 20.—, <i>hippolyptus</i> ♂ 4.—, ♂ Jk.—, <i>hephaestus superb.</i> ♂ 2.—, ♀ 3.—. — Porto und Packung extra.		

HERMANN ROLLE

Entomologisches Institut,

BERLIN S. W., Königrätzer-Strasse Nr. 89.

CATALOG DER

Lepidopteren des palaearktischen Faunengebietes.

Von

Dr. O. Staudinger und Dr. H. Rebel.

2 Theile in einen Band gebunden.

Preis 20 Kronen

Szerkesztőségünk útján is megrendelhető.

Entomologiai művek.

Általános. *A Magyar Birodalom Állatvilága.* (Fauna Regni Hungariae). III. kötet. Arthropoda. Kiadja a k. m. Természettudományi Társulat. Ára 35 kor., társulati tagoknak 20 kor. — *Kárpáti E.* Állatmuzeum, utasítás állatok kitömésére s eltartására, és csontvázak készítésére, ábrákkal 1 kor. 40 fill. — *Bein K.* A kis rovargyűjtő. Utasítás a kiválóbb rovarok megismerésére és gyűjtésére 2 kor. — *Szekeres F. Ö.* A rovargyűjtő 1 kor. 60 fill. — *Lejtényi S.* Rovargyűjtő. Segédkönyv a középiskolai ifjuság számára, kötve 1 kor. — *Kriesch J.* A rovarok világa. 16 ábrával 80 fill. — *Kiránculók* zsebkönyve. 70 rajzzal, kötve 3 kor. 50 fill. — *Dr. Lendl A.* Rövid útmutatás a természetrajzi gyűjtemények konzerválásához 80 fill. — *Dr. Daday J.* Rovartani műszótár 1 kor. 60 fill. — *Hoffer,* Praxis der Insektenkunde. 3 kor. — *Kolbe,* Einführung in die Kenntniss der Insekten 17 kor.

Hymenoptera. *Mocsáry S.* A magyar fauna fémдарazsai 2 kor. 40 fill. A magyar fauna másnejű darazsai 2 táblával 1 kor. 20 fill. Adatok Magyarország fűrkész darazsainak ismeretéhez I. 1 kor. 20 fill. Földünk lémdarazsainak magánrajza 40 kor.

Lepidoptera. *Bein K.* A kis lepkegyűjtő. A lepkék ismertetése és gyűjtése 2 kor. — *A. Aigner L.* A lepkészet története Magyarországon 3 kor. — *Aigner-Pável-Uhryk,* Magyarország lepkéinek jegyzéke 5 kor. — *Beige,* Schmetterlingsbuch 8. Aufl. 1300 Abb. auf 50 farb. Tafeln 25 kor. 20 fill. — *Hofmann,* Die Gross-Schmetterlinge Europas 2. Aufl. 2000 Abb. auf 71 farb. Tafeln 30 kor. Die Raupen der Gross-Schmetterlinge Europas 1900 Abb. auf 50 Tafeln 30 kor.

Diptera. *Tömösváry Ö.* Egy tömegesen tenyésző légyfaj az Alsó-Duna mellékeiről 3 tábl. 60 fill. — *Kertész K.* Catalogus Tabanidarum orbis terrarum universi 6 kor.

Coleoptera. *Török P.* Bogár-határozó 2 kor. 80 fill. — *Bein K.* A kis bogárgyűjtő. A bogarak ismertetése és gyűjtése 2 kor. — *Calwer,* Käferbuch 5. Aufl. mit 48 color. Tafeln 24 kor. — *Seidlitz,* Fauna Transsylvanica 12 kor.

Hemiptera. *Dr. Horváth G.,* Adatok a hazai félröpkék ismeretéhez 40 fill. A magyarországi Psyllidákról 40 fill. Az Eremocoris-fajok magánrajza. 2 tábl. 60 fill.

Orthoptera, Pseudoneuroptera és Neuroptera. *Pungur Gy.* A magyarországi tücsökfelék természetrajza 6 tábl. 5 kor. — *Kohaut R.* Magyarország szitakötő-féléi. 3 színes tábl. 2 kor. 60 fill.

Myriopoda. *Dr. Daday J.* A magyarországi Myriopodák magánrajza 4 táblával 4 kor.

Arachnoidea. *Dr. Chyzer K.* és *Kulczynski L.* Araneae Hungariae 3 kötet 24 kor. — *Herman Ö.,* Magyarország pókfaunája 3 kötet, csak a 2—3. kötet kapható 16 kor. — *Dr. Lendl A.* A pókok, különösen a kerekháló-pókok természetes osztályozása 1 kor. — *Karpeles L.* Adalék Magyarország atkafaunájához. 8 táblával 2 kor.

Crustacea: *Dr. Daday J.* A Magyarországhar eddig talált szabadon élő evezőlábú rákok magánrajza. 4 tábl. 3 kor. A magyarországi Branchipus-fajok átnézete. 1 kor. A magyarországi Diaptomus-fajok átnézete 1 kor.

Catalogus Endomychidarum.

Conscripsit

Ernestus Csiki.

A Museo Nationali Hungarico editus. Budapestini 1901.

Ára 3 korona.

E művek szerkesztőségünk útján is megrendelhetők.

Seliridl Sándor könyvnyomdája Budapest, VI., Szerecsen-u 6.

Kot. 10 fuzet 10
1903 : dec.

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 01427 0482